

**UCHWAŁA NR XXVII/444/2021
RADY MIEJSKIEJ W MIECHOWIE**

z dnia 24 września 2021 r.

**w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy i Miasta Miechów na
lata
2021-2030**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 t.j.) art. 16 b i 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. O pomocy społecznej (Dz.U.2020.1876 ze zm. t.j.) Rada Miejska w Miechowie uchwała, co następuje:

§ 1. Gmina Miechów przyjmuje do realizacji Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy i Miasta Miechów na lata 2021-2030. Treść Strategii stanowi załącznik nr 1 do niniejszej uchwały

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy i Miasta Miechów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY I MIASTA MIECHÓW NA LATA 2021-2030

GMINA MIECHÓW
GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ

2021

SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI	2
WSTĘP	4
1. PODSTAWY PRAWNE	7
1.1 USTAWY	7
1.2 DOKUMENTY STRATEGICZNE	8
2. CHARAKTERYSTYKA GMINY MIECHÓW	14
2.1 POŁOŻENIE GMINY	14
2.2 SYTUACJA DEMOGRAFICZNA	16
2.3 GOSPODARKA	24
2.4 SYTUACJA NA RYNKU PRACY	27
2.5 INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	30
2.6 ORGANIZACJE POZARZĄDOWE	34
3. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W GMINIE	36
3.1 DZIAŁALNOŚĆ GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W MIECHOWIE	36
3.2 CHARAKTERYSTYKA GRUP OBJĘTYCH POMOCĄ SPOŁECZNĄ	53
3.3 IDENTYFIKACJA NAJWAŻNIEJSZYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	57
3.4 PROGNOZA ZMIAN W ZAKRESIE OBJĘTYM STRATEGIĄ	64
4. ANALIZA SWOT	65
5. ZAŁOŻENIA STRATEGICZNE	70
5.1 MISJA	70
5.2 WIZJA	70
5.3 CEL GŁÓWNY	70

5.4 CELE SZCZEGÓŁOWE	71
<u>6. OPIS SPOSOBU REALIZACJI STRATEGII</u>	<u>81</u>
<u>7. MONITORING, WDRAŻANIE I EWALUACJA STRATEGII</u>	<u>82</u>
<u>8. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA STRATEGII</u>	<u>86</u>
SPIS ILUSTRACJI	87

WSTĘP

Diagnoza rzeczywistych potrzeb społeczności lokalnej oraz określenie planu działań w dłuższej perspektywie są niezbędnymi warunkami efektywnej realizacji polityki społecznej w gminie. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych stanowi dokument, który umożliwi spełnienie powyższych warunków.

Obowiązek przygotowania gminnej strategii rozwiązywania problemów Społecznych wynika z zapisów Ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r., która określa przygotowanie powyższej strategii jako zadanie własne gminy.

Zgodnie z Ustawą strategia powinna zawierać następujące zagadnienia:

- diagnozę sytuacji społecznej;
- prognozę zmian w zakresie objętym strategią;
- określenie:
  - a. celów strategicznych projektowanych zmian,
  - b. kierunków niezbędnych działań,
  - c. sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
  - d. wskaźników realizacji działań.¹

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy i Miasta Miechów na lata 2021-2030 jest średniookresowym dokumentem planistycznym, który znajduje odzwierciedlenie w Strategii Rozwoju Gminy. Wcześniejszy dokument strategiczny *Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy i Miasta Miechów na lata 2014-2020* przestał obowiązywać, stąd też nastąpiła konieczność przystąpienia do prac nad kolejnym dokumentem, którego treść wynika zarówno z doświadczeń z realizacji poprzedniej Strategii, jak również uwzględnia nowe wyzwania i zmiany społeczne i

---

¹ Art. 16b Ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 (Dz.U.2020.0.1876 t.j.).

legislacyjne. Horyzont czasowy dokumentu został wyznaczony na lata 2021-2030, co odpowiada okresowi, na jaki została opracowana Strategia Rozwoju Gminy i Miasta oraz najważniejsze dokumenty strategiczne na poziomie krajowym, z którymi niniejsza Strategia zachowuje spójność.

Strategia jest dokumentem otwartym, podlegającym stałemu monitoringowi i ewaluacji zadań. Wprowadzenie procedur monitoringu i ewaluacji pozwoli na wprowadzenie zmian w realizacji poszczególnych celów i zadań w zależności od zmieniających się warunków i potrzeb społecznych.

Niniejszy dokument składa się z sześciu zasadniczych części: wprowadzającej, rozdziału dotyczącego podstawy prawnej opracowania strategii, części diagnostycznej, zawierającej charakterystykę gminy oraz identyfikację najważniejszych problemów społecznych Gminy i Miasta Miechów i jej zasobów. W części czwartej zawarta jest analiza strategiczna gminy, zawierająca silne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia. W części piątej zostały wskazane cele strategiczne i podporządkowane im kierunki działań. W rozdziale szóstym zaprezentowano opis monitorowania, wdrażania i ewaluacji Strategii. Rozdział siódmy opisuje źródła finansowania oraz czas realizacji.

Strategia została opracowana przez zespół złożony z pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej i Urzędu Gminy przy wsparciu innych instytucji oraz organizacji pozarządowych. Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej posiadają wiedzę i doświadczenie w zakresie rozwiązywania problemów społecznych oraz opracowania i realizacji dokumentów strategicznych.

Prace nad dokumentem odbywały się w okresie obowiązywania stanu epidemii Covid-19, co znacznie ograniczyło możliwości współpracy pomiędzy instytucjami, organizacji spotkań roboczych, warsztatów oraz spotkań otwartych z mieszkańcami.

Bazę do opracowania diagnozy społecznej zawartej w strategii stanowiły dokumenty zastane w postaci materiałów i analizy statystycznych gromadzonych przez Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz inne instytucje z terenu gminy. Ponadto wykorzystano dane statystyczne udostępniane przez Główny Urząd Statystyczny na portalach Bank Danych Lokalnych oraz Strateg. Na każdym etapie prac nad strategią, propozycje jej zapisów były konsultowane z poszczególnymi interesariuszami.

W ramach działań angażujących mieszkańców gminy została przeprowadzona ankieta dotycząca problemów społecznych w gminie, w której wzięło udział łącznie 65 mieszkańców gminy, w tym 56 kobiet oraz 9 mężczyzn.

Ankieta została przeprowadzona w okresie III-V 2021 r. za pomocą:

- badania CAWI (wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy stron www), w ramach którego udostępniono link do ankiety na stronie internetowej gminy – 55 ankiet
- Badania PAPI (tradycyjna ankieta papierowa) – 10 ankiet.

Ze względu na ograniczenia związane z trwającą pandemią, nie było możliwe przeprowadzenie otwartych spotkań konsultacyjnych lub warsztatowych z mieszkańcami. Bardzo trudna sytuacja epidemiczna ograniczyła również możliwości dotarcia do ankietowanych w ramach ankiety. Opracowane wyniki badania ankietowego stanowią Załącznik nr 1 do niniejszego dokumentu.

W ramach prac nad Strategią przeprowadzono 2 spotkania robocze z udziałem przedstawicieli GOPS, Urzędu Gminy i Miasta, innych instytucji oraz organizacji pozarządowych, z udziałem moderatora zewnętrznego.

1. dn. 8 marca 2021 r. – spotkanie poświęcone metodyce prac, diagnozie oraz analizie najważniejszych problemów społecznych w gminie.
2. dn. 20 kwietnia 2021 r. – spotkanie robocze poświęcone przygotowaniu oraz dyskusji nad analizą SWOT. Ze względu na pogorszenie sytuacji epidemicznej oraz zamknięcie urzędu spotkanie zostało przeprowadzone w zmienionej formule na platformie MS Teams.

Projekt strategii został poddany konsultacjom społecznym w dniach 1-31 lipca 2021 r. poprzez zamieszczenie projektu dokumentu na stronie internetowej gminy oraz wyłożenie w siedzibie GOPS w Miechowie. W toku konsultacji społecznych nie wpłynęły żadne uwagi do projektu.

Strategia stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów z zakresu polityki społecznej. Skuteczność wyznaczonych w niej działań będzie zależała zarówno od posiadanych i pozyskanych przez gminę środków finansowych, jak i szerokiej, aktywnej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej i partnerów społecznych, a zwłaszcza organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej.

1. PODSTAWY PRAWNE

1.1 Ustawy

Niniejsza Strategia jako wieloletni dokument programowy, jest spójna z innymi programami dziedzinowymi obowiązującymi na szczeblu gminnym oraz dokumentami strategicznymi na poziomie regionalnym, krajowym i europejskim.

1. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.
2. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
4. Ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
6. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.
7. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.
8. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym.
9. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.
10. Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych.
11. Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie kodeksu cywilnego.
12. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
13. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

1.2 Dokumenty strategiczne

Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju

Dokument określający główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego kraju oraz kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju. Strategia powstawała w latach 2011-2012. Uwzględnia uwarunkowania wynikające ze zdarzeń i zmian w otoczeniu społecznym, politycznym i gospodarczym Polski w tym okresie. Opiera się również na diagnozie sytuacji wewnętrznej, przedstawionej w raporcie Polska 2030. Wyzwania rozwojowe z 2009 roku, w stosunku do diagnozy z lat 2008 –2009 uzupełnione zostały o elementy, które wiążą się z trwającym na świecie i w Europie kryzysem finansowym i spowolnieniem gospodarczym. Głównym celem określonym w dokumencie jest poprawa jakości życia Polaków mierzona zarówno wskaźnikami jakościowymi, jak i wartością oraz tempem wzrostu PKB w Polsce. Z diagnozy przedstawionej w 2009 r. wynika, że rozwój Polski powinien odbywać się w trzech obszarach strategicznych równocześnie.

Do każdego z obszarów przedstawiono również kierunki interwencji, czyli działań do podjęcia w perspektywie do 2030 r. służących osiągnięciu celu głównego Strategii.

I. Konkurencyjność i innowacyjność gospodarki (modernizacja):

1.1 Innowacyjność gospodarki i kreatywność indywidualna

1.2 Polska Cyfrowa

1.3 Kapitał ludzki

1.4 Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko

II. Równoważenie potencjału rozwojowego regionów Polski (dyfuzja):

2.1 Rozwój regionalny

2.2 Transport

III. Efektywność i sprawność państwa (efektywność)

3.1 Kapitał społeczny

3.2 Sprawne państwo

Strategia na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, przyjęta przez Radę Ministrów 14 lutego 2017 roku, jest kluczowym dokumentem państwa polskiego w obszarze średnio-i długofalowej polityki gospodarczej. Głównym celem Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym. Oczekiwanym efektem realizacji Strategii w perspektywie długookresowej dla obywateli będzie wzrost ich dochodów oraz poprawa jakości życia, rozumiana jako stworzenie przyjaznych warunków bytowych, przede wszystkim dla rodzin; zapewnienie odpowiedniej jakości edukacji i szkoleń, podwyższających kwalifikacje i kompetencje obywateli; wzrost zatrudnienia i lepsze jakościowo miejsca pracy; poprawa dostępu do infrastruktury; zapewnienie odpowiedniej opieki medycznej, poprawiającej zdrowotność obywateli; satysfakcjonującego stanu środowiska oraz poczucia bezpieczeństwa.

Najważniejsze efekty długookresowe dla gospodarki to przede wszystkim zmiana struktury PKB Polski w wyniku zwiększenia roli innowacji w jego tworzeniu. Przyczyni się to do szybszej konwergencji dochodów Polaków do poziomu średniej Unii Europejskiej. W sferze instytucjonalnej efektem realizacji Strategii będzie państwo bardziej przyjazne dla obywateli i przedsiębiorców, co będzie przejawiało się w poprawie jakości funkcjonowania jego organów i poszczególnych instytucji służących rozwojowi. W sferze społecznej efekty realizacji Strategii to ograniczenie wykluczenia społecznego i ubóstwa oraz wszelkiego rodzaju nierówności społecznych, a także budowa silnego kapitału społecznego i zwiększenie jego roli w rozwoju.

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030

Dokument stanowi odpowiedź na wyzwania, jakie stoją przed Polską, w zakresie lepszego wykorzystania potencjału ludzkiego i zapewnienia spójności społecznej. Do

wyzwań tych należy uczynienie z Polski bardziej atrakcyjnego miejsca do życia, rozwijania wiedzy i podejmowania pracy, a w konsekwencji lokowania inwestycji oraz tworzenie większej liczby trwałych miejsc pracy. Rozwój kapitału ludzkiego i spójności społecznej przyczynia się do pełniejszego wykorzystania zasobów pracy oraz wsparcia wzrostu konkurencyjności gospodarki. Celem głównym strategii jest wzrost kapitału ludzkiego i spójności społecznej w Polsce. Strategia wyznacza cztery cele szczegółowe do realizacji, których osiągnięcie powinno przyczynić się do rozwiązania najważniejszych problemów, których doświadcza polska gospodarka i polskie społeczeństwo, tj. niedostatecznych kompetencji, niewystarczającej opieki zdrowotnej, problemów demograficznych oraz ubóstwa.

Ze względu na realizację działań w obszarze polityki społecznej, najistotniejsze są cele:

Cel 3: Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy.

Cel4: Redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne.

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego do 2030 roku (SRKS 2030)

SRKS 2030 jest podstawowym dokumentem strategicznym zorientowanym na wykorzystanie potencjału społeczeństwa obywatelskiego. SRKS 2030 jest jedną z dziewięciu strategii zintegrowanych realizujących Strategię na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), rozwijając określone w niej postanowienia. Jej głównym celem jest poprawa jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków, poprzez wdrażanie działań w trzech zasadniczych obszarach: Współdziałanie, Kultura oraz Kreatywność. SRKS 2030 wspiera realizację celów i zobowiązań Polski na szczeblu międzynarodowym; poziomie unijnym, szczególnie w kontekście priorytetów ujętych w dokumentach programowych UE (Europa 2020) oraz na poziomie ONZ, głównie w kontekście celów zrównoważonego rozwoju ujętych w Agendzie 2030. SRKS 2030 stanowi kontynuację i aktualizację Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2020, obowiązującej w latach 2013-2020. SRKS 2030 opiera się na trzech obszarach tematycznych, dla których

zostały sformułowane wyzwania znajdujące odzwierciedlenie w czterech celach szczegółowych:

Cel 1. Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne

Cel 2. Wzmacnianie roli kultury w budowaniu tożsamości i postaw obywatelskich

Cel 3. Wzmocnienie rozwoju społeczno-gospodarczego kraju przez sektory kultury i kreatywne

Do pełnej realizacji wszystkich celów niezbędne jest współdziałanie różnych podmiotów aktywnych w sferze społecznej – podmiotów publicznych, organizacji społecznych, administracji samorządowej czy podmiotów prywatnych.

Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do roku 2023. Ekonomia społeczna i solidarna.

W dokumencie krajowym zidentyfikowano następujący cel główny:

Do roku 2023 podmioty ekonomii społecznej i solidarnej będą ważnym elementem aktywizacji i integracji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz dostarczycielami usług użyteczności publicznej i realizatorami zadań z zakresu rozwoju lokalnego.

Zgodnie z zapisami Programu osiągnięcie celów Programu będzie możliwe dzięki realizacji działań mieszczących się w ramach pięciu kluczowych priorytetów oraz dziewiętnastu kierunków interwencji publicznej. Priorytety i kierunki zostały określone na podstawie analizy celów, które mają realizować oraz na podstawie zidentyfikowanych potrzeb sektora ekonomii społecznej.

Cel operacyjny 1: *Odpowiedzialna wspólnota* – sposób realizacji tego celu zawiera Priorytet I, w którym w warstwie merytorycznej główny akcent, w kontekście odpowiedzialnej wspólnoty, położony jest na realizację usług prozatrudnieniowych i usług użyteczności publicznej jako determinant rozwoju ekonomii społecznej; Priorytet III odnosi się do uwarunkowań w zakresie tworzenia sieci współpracy oraz wspierania animacji lokalnej; Priorytet V określa miejsce i rolę edukacji na rzecz rozwoju odpowiedzialnej wspólnoty. Cel operacyjny 2: *Otoczenie* – realizowany jest za pomocą instrumentów, zadań i rekomendacji zawartych w Priorytetach II i III, dotyczących tworzenia przyjaznego otoczenia prawnego, organizacyjnego i finansowego

(infrastrukturalne oparcie dla rozwoju sektora ekonomii społecznej); Priorytet I, określa preferencje dla rozwoju służące realizacji celu operacyjnego 2: Otoczenie. Cel operacyjny 3: *Przywódstwo* – realizowany jest za pomocą środków i propozycji rozwiązań systemowych zawartych w Priorytecie IV, obejmujących kwestie koordynacji działań na poziomie krajowym i regionalnym, kwestie włączenia ekonomii społecznej w główny nurt polityk publicznych, problematykę wsparcia dla działań sieciujących i rzeczniczych sektora ekonomii społecznej oraz mechanizmów opisanych w Priorytecie III, w zakresie budowy sieci współpracy i w Priorytecie V, w zakresie upowszechniania kompetencji. Cel operacyjny 4: *Kompetencje* – realizowany jest za pomocą ustalonych kierunków działań zawartych w Priorytecie V, obejmujących kwestie świadomościowe, edukacyjne i kompetencyjne na rzecz ekonomii społecznej. Wszystkie priorytety, działania i konkretne kierunki interwencji zostały określone w taki sposób, aby można było precyzyjnie określić zadania do wykonania oraz metodę ich oceny.

Program Rządowy Dostępność Plus 2018-2025

Program Dostępność Plus jest programem rządowym ukierunkowanym na zapewnienie skoordynowanych, wieloaspektowych i systemowych działań w celu podniesienia jakości i zapewnienia niezależności życia osób o szczególnych potrzebach, w tym osób starszych i osób z trwałymi lub czasowymi trudnościami w zakresie mobilności lub percepcji. W programie przewidziano do realizacji projekty ujęte w ramach 44 działań przypisanych do 8 obszarów interwencji: architektura, transport, edukacja, służba zdrowia, cyfryzacja, usługi, konkurencyjność i koordynacja. Realizowane projekty finansowane są z różnych źródeł: funduszy UE i EOG, ze środków JST, Budżetu Państwa, funduszy celowych (PFRON) oraz ze środków prywatnych. Realizacja założeń programu przewidziana jest na lata 2018-2025.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Miechowskim na lata 2021-2026

Strategia wskazuje cele strategiczne, które stanowią podstawę do wyznaczania koniecznych działań:

1. Poprawa warunków funkcjonowania osób starszych, długotrwale lub ciężko chorych i dotkniętych ubóstwem,
2. Zmniejszenie zjawiska długotrwałego bezrobocia na terenie powiatu miechowskiego.
3. Wyrównywanie szans osób z niepełnosprawnościami.
4. Utworzenie warunków dla wejścia w samodzielne funkcjonowanie dla wychowanków opuszczających system pieczy zastępczej.
5. Rozbudowa systemu pieczy zastępczej na terenie powiatu miechowskiego.
6. Rozbudowa systemu wsparcia dla osób w sytuacjach kryzysowych.
7. Ograniczanie skutków zagrożeń i patologii społecznych wśród młodzieży szkolnej.

Strategia Rozwoju Gminy i Miasta Miechów na lata 2021-2030

Strategia Rozwoju jest dokumentem wyznaczającym strategiczne cele rozwoju gminy w perspektywie kolejnych 10 lat. Ustalenia zawarte w Strategii Miechów 2030 stanowią podstawę do prowadzenia przez władze gminy średniookresowej i długookresowej polityki rozwoju społecznego, gospodarczego oraz przestrzennego.

Strategia wyznacza następujące cele strategiczne:

1. Rozwój gospodarczy i społeczny (Obszary tematyczne: Gospodarka, Kreatywność, Dostępność, Edukacja i Wychowanie)
- 2. Bezpieczni mieszkańcy i równowaga (Obszary tematyczne: Klimat i środowisko, Zasoby, Opieka, Więzi społeczne)**
3. Jakość życia i atrakcyjność (Czas wolny, Promocja, Zamieszkiwanie, Rewitalizacja)
4. Inteligentne zarządzanie (Cyfryzacja, Ład organizacyjny, Współpraca, Kompetencje).

Z punktu widzenia zakresu tematycznego oraz problematyki, najważniejsze jest powiązanie niniejszego dokumentu z Celem Strategicznym nr 2: Bezpieczni mieszkańcy i równowaga, zwłaszcza w zakresie obszarów tematycznych Opieka oraz Więzi społeczne.

2. CHARAKTERYSTYKA GMINY MIECHÓW

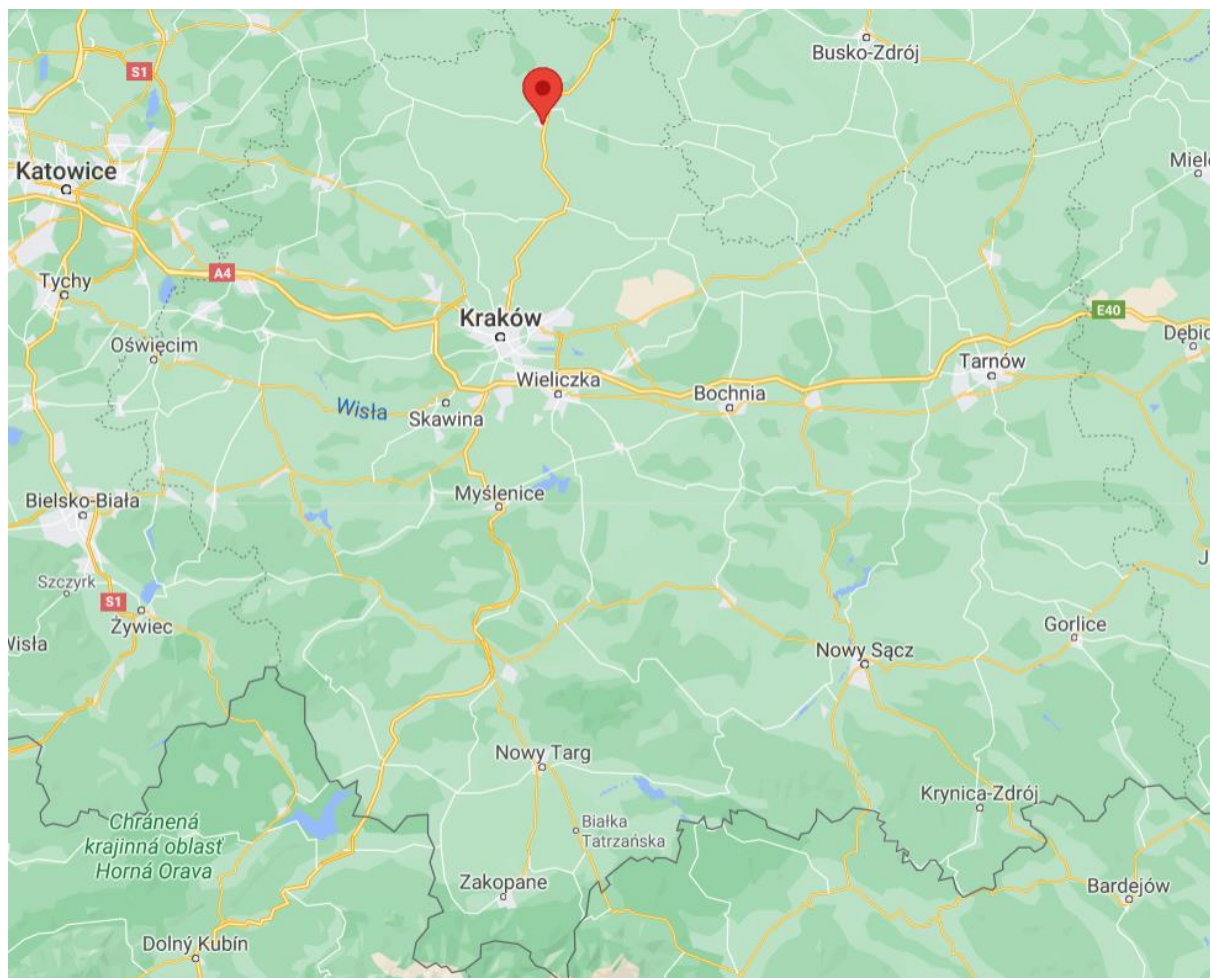
2.1 Położenie gminy

Gmina Miechów jest położona w północnej części województwa małopolskiego. Jest gminą miejsko-wiejską, której centrum stanowi miasto Miechów.

Przez gminę przebiega droga krajowa nr 7, prowadząca z Krakowa (40 km na południe) w kierunku środkowej części kraju, a także linia kolejowa nr 8.

Rysunek 1 Położenie gminy Miechów na mapie województwa małopolskiego

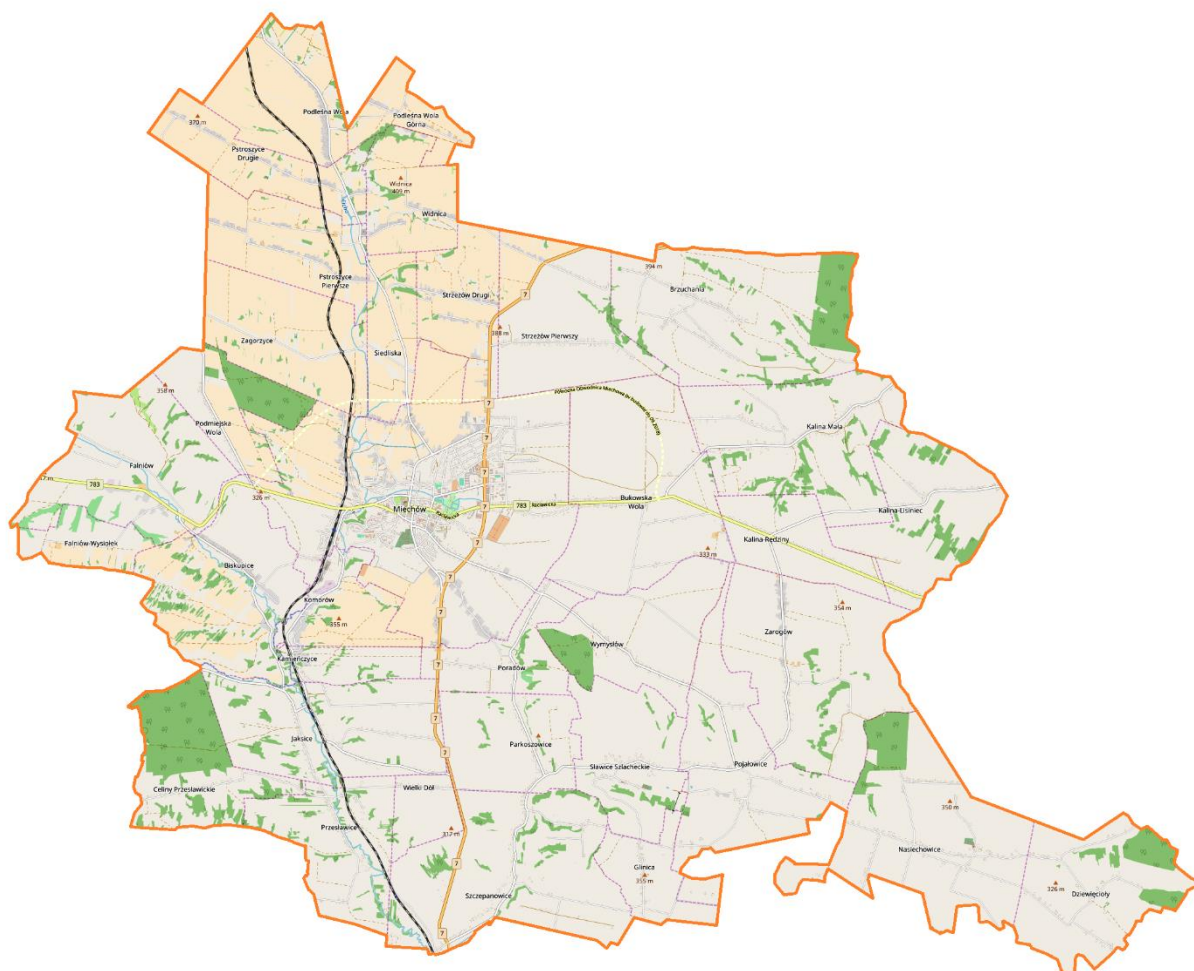
Źródło: www.google.pl/maps.

Gmina Miechów graniczy z gminami Charsznica, Gołcza, Raclawice, Słaboszów, Kozłów, Książ Wielki (powiat miechowski), Słomniki (powiat krakowski), Radziemice (powiat proszowski). Powierzchnia gminy wynosi 132,90km², co stanowi 20% powierzchni powiatu oraz 1% powierzchni województwa. Gminę Miechów stanowią 34 sołectwa, wśród których największe to Jaksice, Bukowska Wola oraz Podleśna Wola. Jednostkami pomocniczymi na terenie miasta Miechowa jest 7 osiedli.²

² Raport o stanie Gminy Miechów za 2019 r., s. 7, <https://bip.malopolska.pl/ugimmiechow,a,1770375,zarządzenie-nr-1242020-burmistrza-gminy-i-miasta-miechow-z-dnia-27-maja-2020-r-w-sprawie-przedstawie.html>, dostęp 04.05.2021.

Rysunek 2. Mapa gminy Miechów.

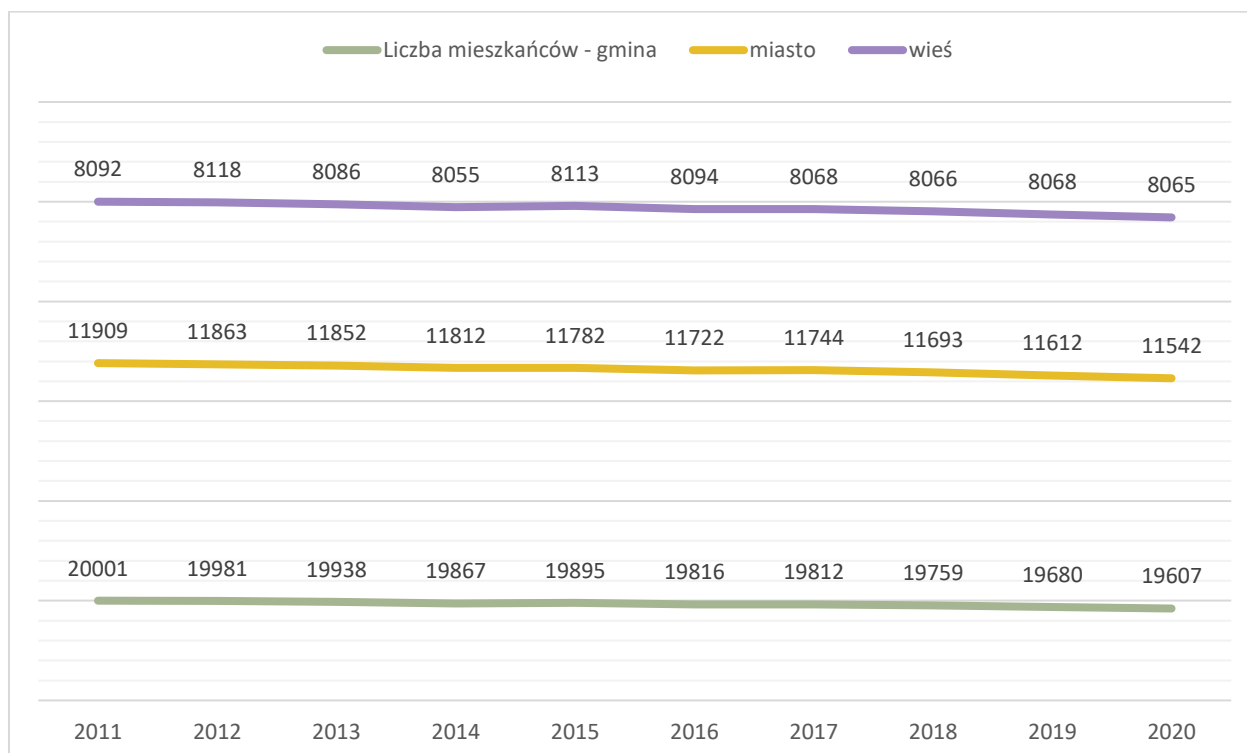
Źródło: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/74/Miech%C3%B3w_%28gmina%29_location_map.png

2.2 Sytuacja demograficzna

Liczba mieszkańców

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego na dzień 30 VI 2020 roku ludność faktycznie zamieszkałą gminę Miechów wynosiła 19607 osób. Na podstawie analizy danych na temat ludności z lat 2011-2020 można zauważyć, że ich liczba w gminie ulegała ciągłemu i systematycznemu zmniejszaniu. W skali 10 lat w gminie ubyło 394 mieszkańców, co stanowi około 2% ludności.

Wykres 1. Liczba mieszkańców w latach 2011-2020 (dane za 30 VI).

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Portalu Strateg GUS.

Ze względu na miejsko-wiejski charakter gminy zasadnym jest porównanie stanu ludności ze względu na zamieszkanie w mieście oraz obszarze wiejskim. W analizowanym okresie wskazany powyżej spadek liczby ludności w większym stopniu dotyczył miasta Miechów (367 osób), niż obszaru wiejskiego (27 osób).

Współczynnik feminizacji

Z analizy danych za lata 2010-2019 wynika, że w badanym utrzymywała się nieznaczna przewaga kobiet, która jednak systematycznie się zmniejszała.

Wykres 2. Liczba ludności ze względu na płeć.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Na dzień 31.12.2019 r. gminę Miechów zamieszkiwało 9453 mężczyzn oraz 10192 kobiet, co stanowiło 51,88% ogółu mieszkańców gminy. W przeliczeniu na 100 mężczyzn wskaźnik feminizacji wynosił 108. Stopień feminizacji w gminie, powiecie, województwie i kraju obrazuje poniższa tabela:

Tabela 1. Porównanie współczynnika feminizacji w roku 2019.

	Liczba kobiet na 100 mężczyzn
gmina Miechów	108
powiat miechowski	103
województwo małopolskie	106
Polska	107

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Wskaźnik feminizacji w gminie Miechów jest wyższy zarówno od średniej wojewódzkiej jak i krajowej oraz wyraźnie wyższy od wartości dla powiatu miechowskiego.

Ruch naturalny

Z analiz z lat 2010-2019 wynika, że liczba mieszkańców stale się zmniejszała. Bezpośredni wpływ na ten proces miało przede wszystkim ujemny przyrost naturalny a także ujemne saldo migracji.

Zarówno liczba zgonów, a także liczba urodzeń żywych ulegały w badanym okresie pewnym wahaniom, jednak negatywnym zjawiskiem jest niewątpliwie fakt, że przez cały badany okres utrzymywała się wyraźna przewaga liczby zgonów nad liczbą urodzeń żywych, co wskazuje na utrzymujący się ujemny przyrost naturalny. Liczba zawartych małżeństw na 1000 ludności w analizowanym okresie z każdym rokiem spadała.

Tabela 2. Ruch naturalny w gminie Miechów w latach 2010-2019.

Rok	Małżeństwa na 1000 ludności	Liczba żywych urodzeń na 1000 ludności	Liczba zgonów na 1000 ludności
2010	7,2	9,02	10,67
2011	5,4	9,65	11,40
2012	5,4	9,46	12,66
2013	5,2	9,38	11,69
2014	5,1	10,12	11,33
2015	4,8	7,99	12,21
2016	4,7	9,59	10,55
2017	4,7	9,64	10,55
2018	4,5	9,82	13,87
2019	4,4	7,16	11,28

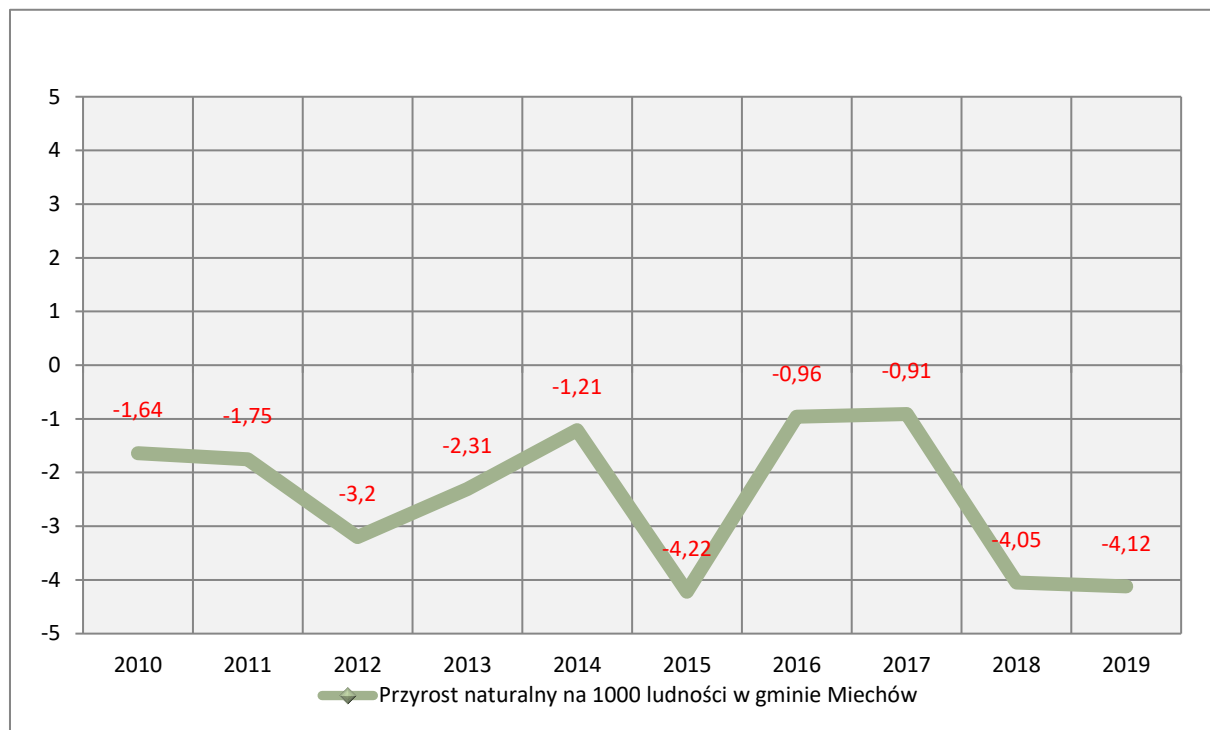
Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Przyrost naturalny

Przyrost naturalny w gminie Miechów przez cały badany okres 2010-2019 r. był ujemny. Największy spadek (o 4,22%) zanotowano w roku 2015. Z poniższego wykresu wynika, że można zaobserwować systematyczny trend negatywny. W kolejnych latach ta tendencja może spowodować stale pogłębiający się ujemny

przyrost naturalny, co może mieć negatywny wpływ na sytuację demograficzną, gospodarczą i społeczną w gminie.

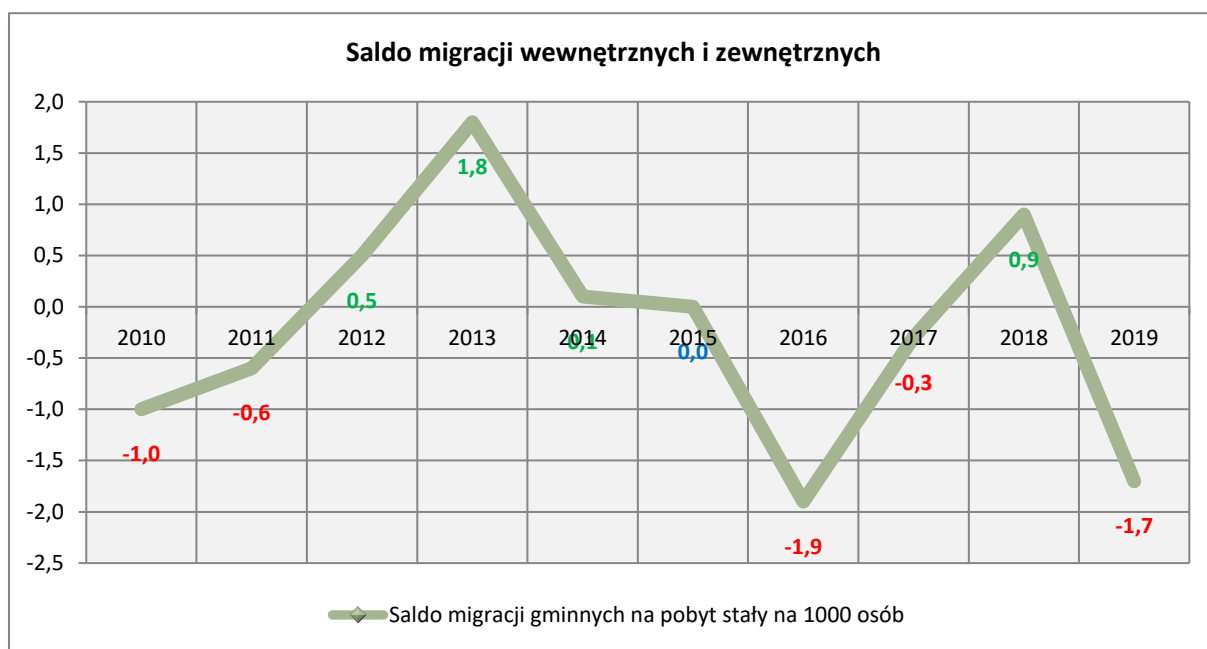
Wykres 3. Przyrost naturalny na 1000 ludności w gminie Miechów.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Migracje

Istotny wpływ na liczbę ludności w latach 2010-2019 w gminie Miechów miała także różnica między napływem a odpływem mieszkańców w danym roku. W tym przypadku dane przedstawiające saldo migracji wewnętrznych i zewnętrznych ulegało stałym wahaniom, pomiędzy 1,8 w 2013 roku a -1,9 w roku 2016. Analiza danych z tego okresu wskazuje, że migracje (na pobyt stały) nie miały większego wpływu na zanotowany spadek liczby ludności.

Wykres 4. Saldo migracji wewnętrznych i zewnętrznych w gminie Miechów.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych portalu Strateg GUS.

Struktura wiekowa mieszkańców

Ważna dla przyszłej kondycji demograficznej jest struktura wiekowa mieszkańców. Duża liczba osób w wieku przedprodukcyjnym jest jednym z warunków rozwoju gminy w przyszłości. Z danych GUS wynika, że w roku 2019 udział ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym oraz poprodukcyjnym wynosił odpowiednio: 17,0%, 58,4% oraz 24,9%.

Tabela 3. Struktura wiekowa mieszkańców gminy Miechów w roku 2019.

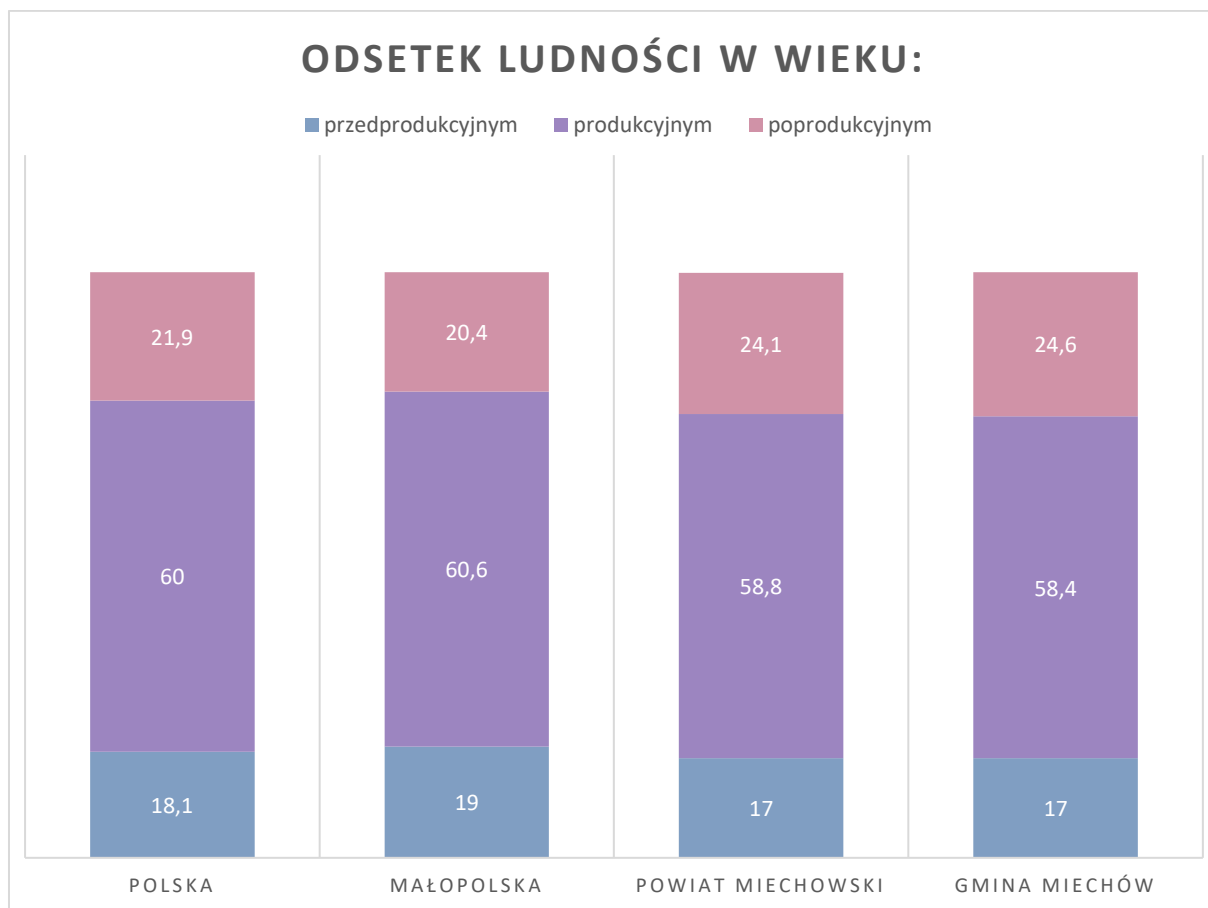
Ludność w wieku	Udział % w ogólnej liczbie mieszkańców
przedprodukcyjnym	17,0%
produkcyjnym	58,4%
poprodukcyjnym	24,6%

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Liczba ludności w podziale na główne grupy wiekowe jest mniej korzystna od podobnego zestawienia w powiecie miechowskim oraz w porównaniu z danymi dla województwa małopolskiego oraz kraju. Udział osób w wieku przedprodukcyjnym w

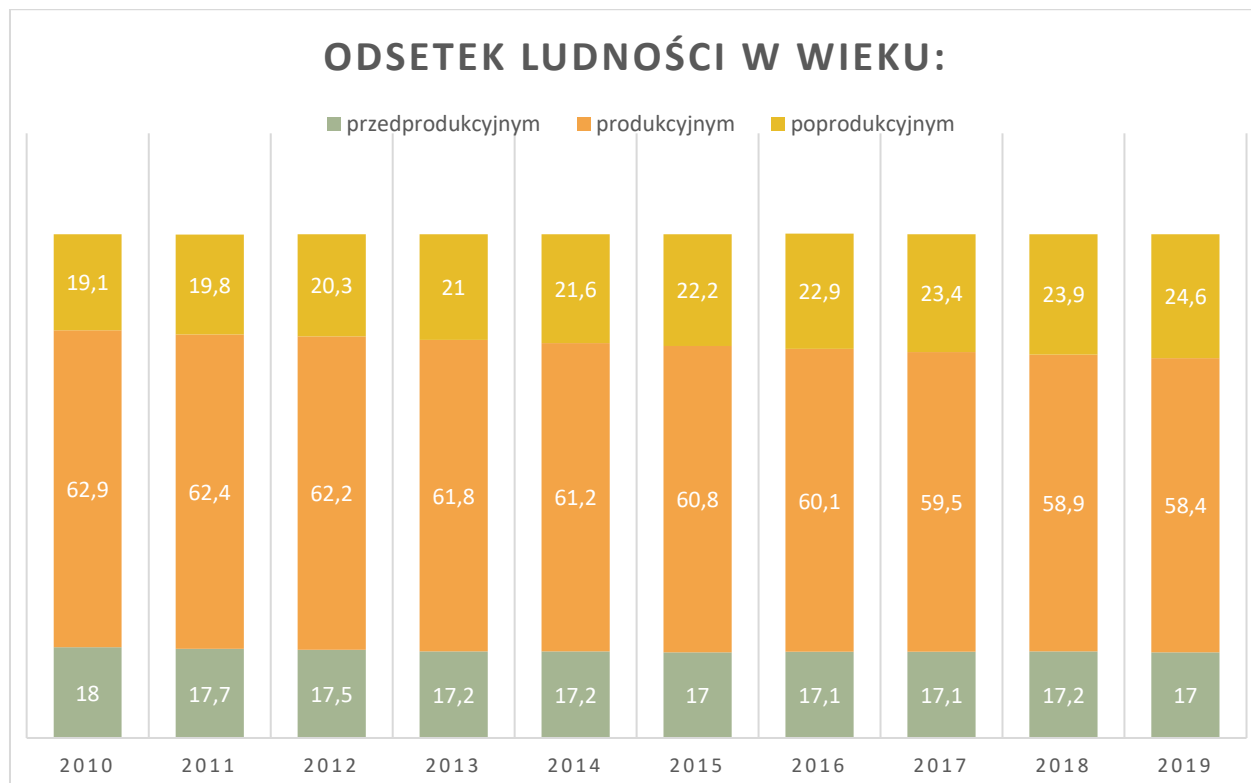
powiecie wynosił 17%, w województwie 19%, a w kraju 18,1%. Udział osób w wieku produkcyjnym w powiecie miechowskim wynosił 58,8%, w województwie małopolskim 60,6%, a w kraju 60%. W przypadku ludności w wieku poprodukcyjnym odsetek ten wynosił – odpowiednio 24,1% dla powiatu, 20,4% dla województwa oraz 21,9% dla kraju.

Wykres 5. Procentowa struktura ludności w podziale na główne grupy wiekowe w roku 2019.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Porównanie liczby osób w wieku produkcyjnym do liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym w ujęciu czasowym jest jednym z najważniejszych czynników pozwalających oszacować przyszły potencjał gospodarczy terenu, a dzięki temu przewidzieć ewentualne problemy społeczne związane z sytuacją ekonomiczną. Wysoki udział osób w wieku produkcyjnym świadczy o dużych możliwościach w zakresie zatrudnienia.

Wykres 6. Struktura wiekowa ludności w latach 2010-2019.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

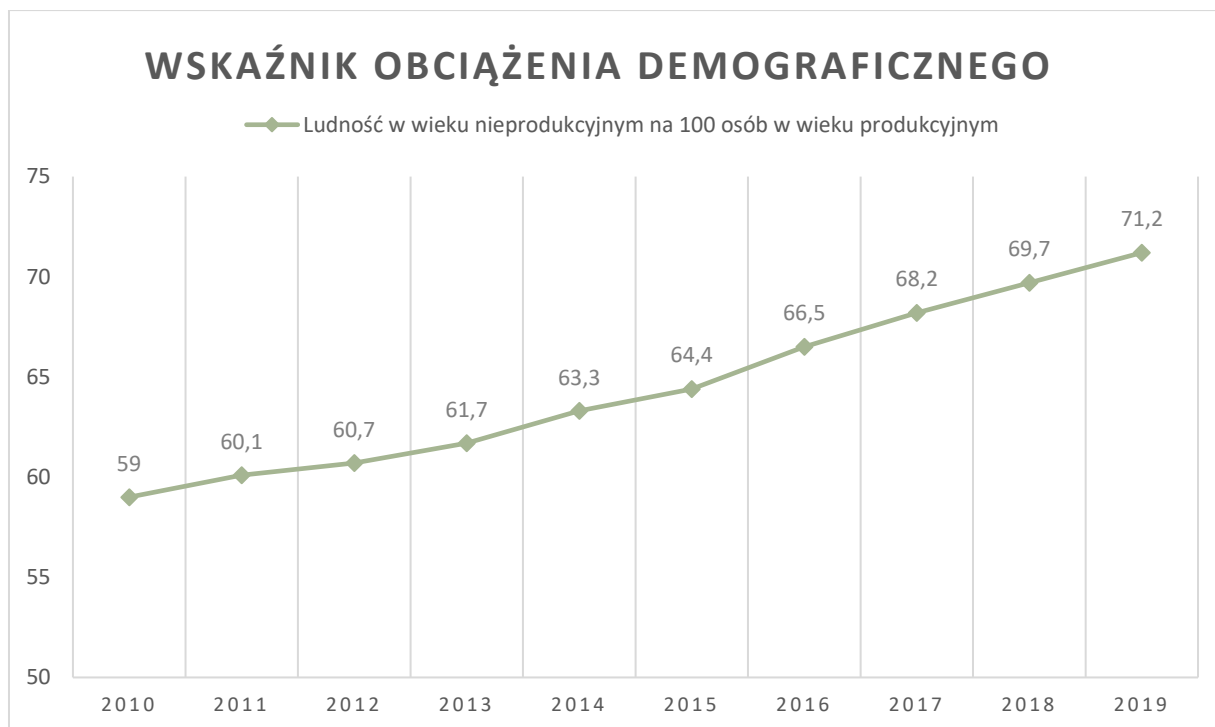
Analiza przedstawionych danych wskazuje na pogłębianie się niekorzystnego trendu wskazującego na stałe zwiększanie grupy osób w wieku poprodukcyjnym, a także na malejącą liczbę osób w wieku przedprodukcyjnym. Liczba osób w wieku produkcyjnym również systematycznie się zmniejszała. W kolejnych latach należy się spodziewać dalszego zmniejszania się grupy osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym. Z powyższych danych można wywnioskować, że struktura wiekowa mieszkańców gminy w coraz większym stopniu będzie niekorzystnie się odbijać także na sytuacji gospodarczej.

Po zsumowaniu liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym (tzw. osoby w wieku nieprodukcyjnym) oraz porównaniu ich z liczbą w wieku produkcyjnym otrzymamy tzw. wskaźnik obciążenia demograficznego. Wskazuje on liczbę osób, które znajdują się „na utrzymaniu” osób będących w szczycie aktywności gospodarczej. Wskaźnik ten przedstawia się dla gminy jednoznacznie negatywnie. W latach 2010-2019 badany wskaźnik wzrósł z 59 aż do 71,2, a więc nastąpił stały i

wyraźny wzrost, wynikający przede wszystkim ze zwiększającej się w szybkim tempie grupy osób w wieku poprodukcyjnym.

Wykres 7. Wskaźnik obciążenia demograficznego.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Ze względu na niekorzystne czynniki demograficzne (przede wszystkim niski przyrost naturalny), w okresie obowiązywania niniejszej Strategii można spodziewać się dalszego pogłębiania tego trendu i dalszego zwiększenia obciążenia demograficznego, co będzie wpływać negatywnie na sytuację gospodarczą w gminie oraz na sytuację materialną mieszkańców.

2.3 Gospodarka

Podstawowym sektorem aktywności gospodarczej gminy Miechów jest rolnictwo. Tereny wykorzystywane rolniczo stanowią niemal 90% całkowitej powierzchni gminy.

W latach 2015–2019 liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON wzrosła z poziomu 2 469 do 2 619, wykazując tym samym tempo wzrostu na poziomie 6%. Biorąc pod uwagę strukturę własności zdecydowanie dominowały przedsiębiorstwa z sektora prywatnego – w analizowanym okresie stanowiły ponad 96% ogółu przedsiębiorstw.

Analiza struktury sektora przedsiębiorstw pod względem klas wielkości pokazuje, że dominującą grupą przedsiębiorstw w latach 2015–2019 były mikroprzedsiębiorstwa, zatrudniające do 9 pracowników, które w 2019 r. stanowiły 91% wszystkich przedsiębiorstw. Należy przy tym zauważyć, że ich liczba wzrastała z roku na rok i w 2019 r. była o 6,3% większa niż w 2015 r. W analizowanym okresie nie istniały żadne przedsiębiorstwa zatrudniające powyżej 1 000 pracowników.

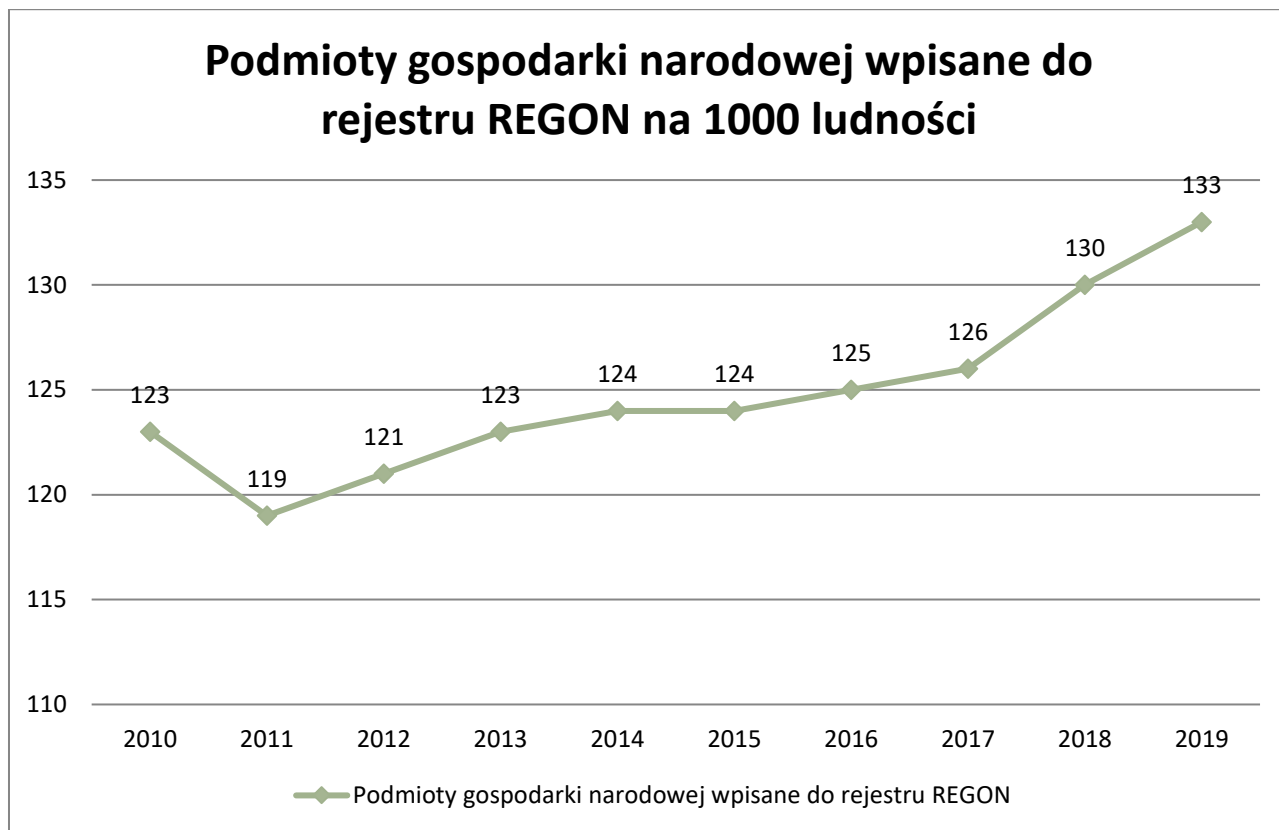
Struktura branż gospodarki na terenie Gminy i Miasta Miechów wykazuje dominację firm prowadzących działalność inną niż rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo czy przemysł i budownictwo. Spośród 2 619 przedsiębiorstw zarejestrowanych w rejestrze REGON w 2019 r. 32 przedsiębiorstwa zajmowały się rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem bądź rybactwem, 519 przedsiębiorstw funkcjonowało w branży przemysł i budownictwo, zaś pozostałą działalnością zajmowało się 2 068 podmiotów.³

Od roku 2011 liczba prowadzonych działalności gospodarczych na terenie gminy utrzymuje umiarkowaną tendencję wzrostową, co obrazuje poniższy wykres.

---

³ Strategia Rozwoju Gminy i Miasta Miechów na lata 2021–2030 (projekt).

Wykres 8. Liczba podmiotów gospodarki na 1000 ludności.

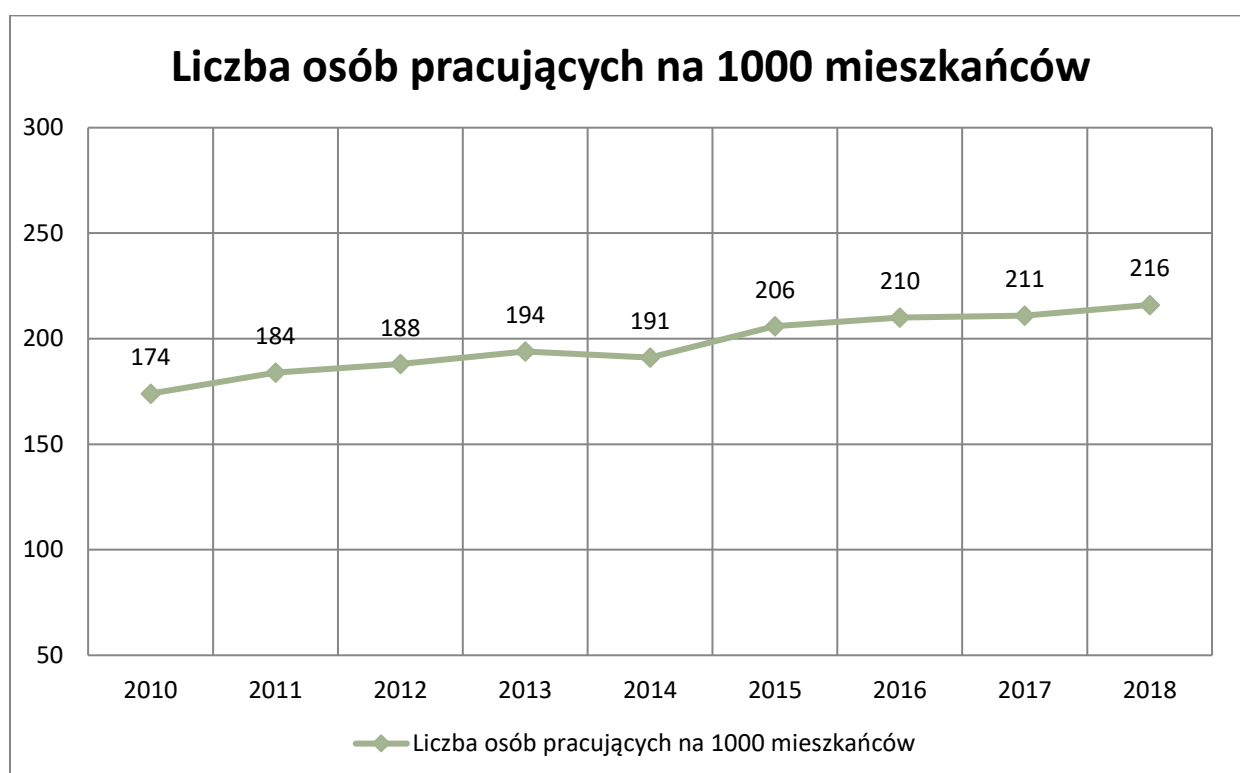

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

2.4 Sytuacja na rynku pracy

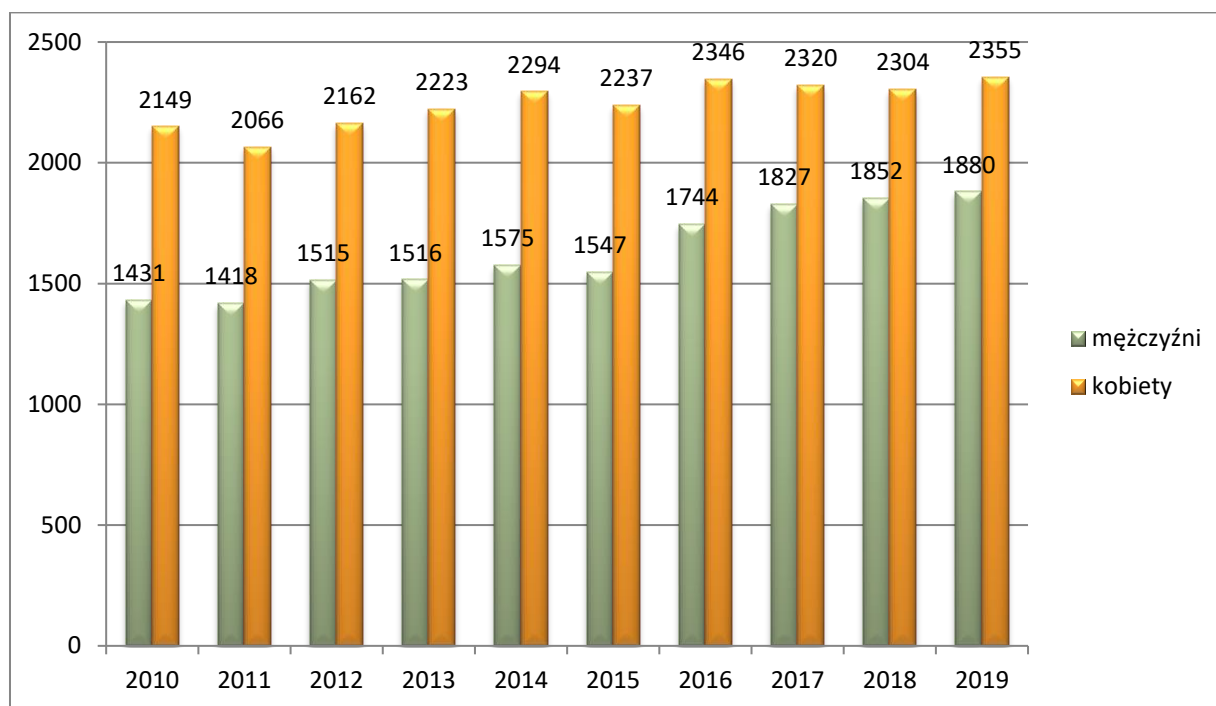
Liczba osób pracujących w gminie Miechów na przestrzeni lat 2010-2019 stale wzrastała. Wskaźnik ten w roku 2010 wynosił 174, natomiast w 2019 r. osiągnął 216 pracujących na 1000 mieszkańców. W badanym okresie nastąpiła zatem poprawa w kwestii liczby osób pracujących w gminie.

Wykres 9. Osoby pracujące.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

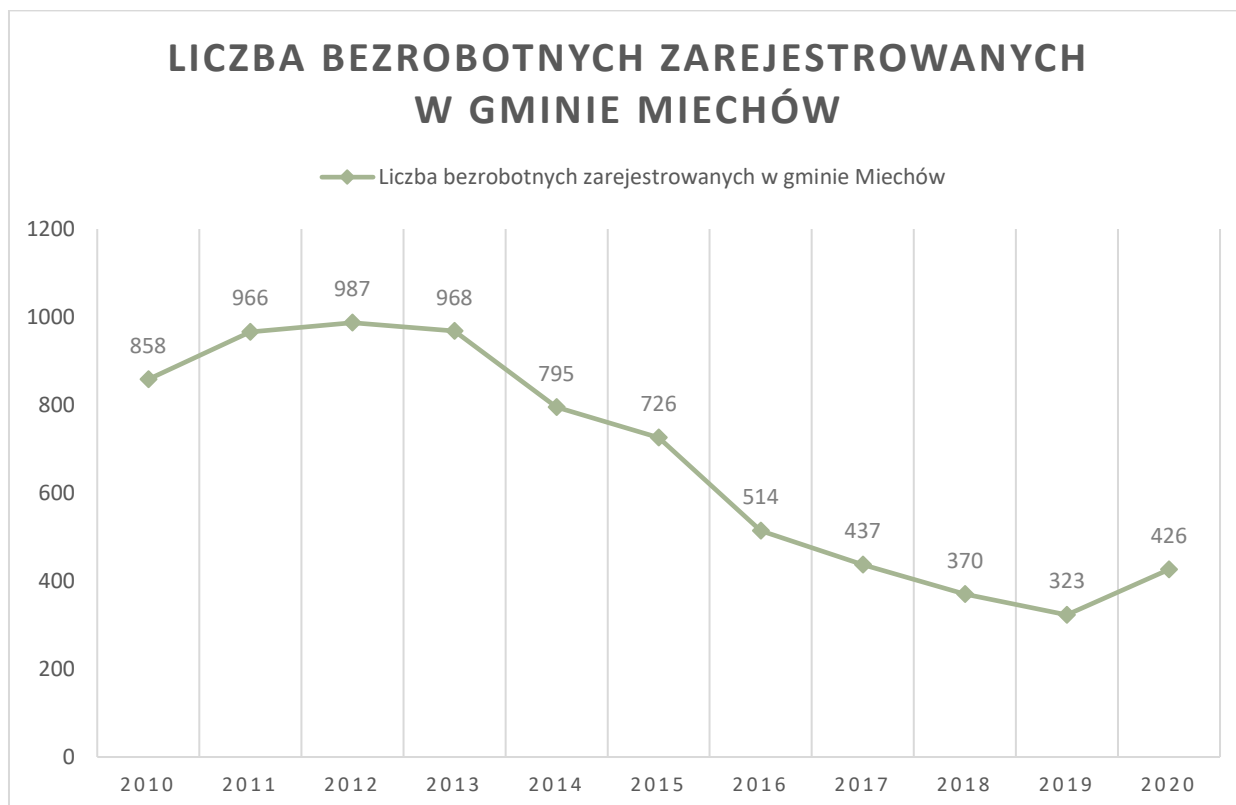
Dane dotyczące zatrudnienia według podziału na płeć za lata 2010-2019 wskazują na stale utrzymującą się przewagę liczby pracujących kobiet nad liczbą pracujących mężczyzn. W analizowanym okresie wzrost liczby pracujących mężczyzn był jednak bardziej wyraźny od wzrostu liczby pracujących kobiet.

Wykres 10. Osoby pracujące wg podziału na płeć.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Wskaźnik bezrobocia mówi dużo o ogólnej kondycji gospodarczej na danym obszarze. Z analizy danych za lata 2010-2020 wynika, że liczba bezrobotnych w danym okresie znacząco spadła. W najtrudniejszym roku 2012 zarejestrowanych było 987 osób bezrobotnych z terenu gminy Miechów, natomiast w najlepszym roku 2019 ta liczba spadła do jedynie 323 osób. Utrzymanie tego trendu może przyczynić się do poprawy sytuacji osób i rodzin z terenu gminy oraz zmniejszenia skali występowania innych problemów społecznych, takich jak m.in. ubóstwo. Niepokoić mogą jednak dane za rok 2020, gdzie liczba osób bezrobotnych wzrosła do 426. Można przypuszczać, że za ten wzrost może odpowiadać zamknięcie wielu sektorów gospodarki, spowodowane wybuchem pandemii Covid-19. Pomimo optymistycznych danych z lat poprzednich, pozytywny trend liczby osób bezrobotnych w gminie może ulec odwróceniu w dalszej perspektywie. Będzie to zależało między innymi od czasu dalszego trwania pandemii oraz tempa powrotu gospodarki do stanu sprzed zamknięcia.

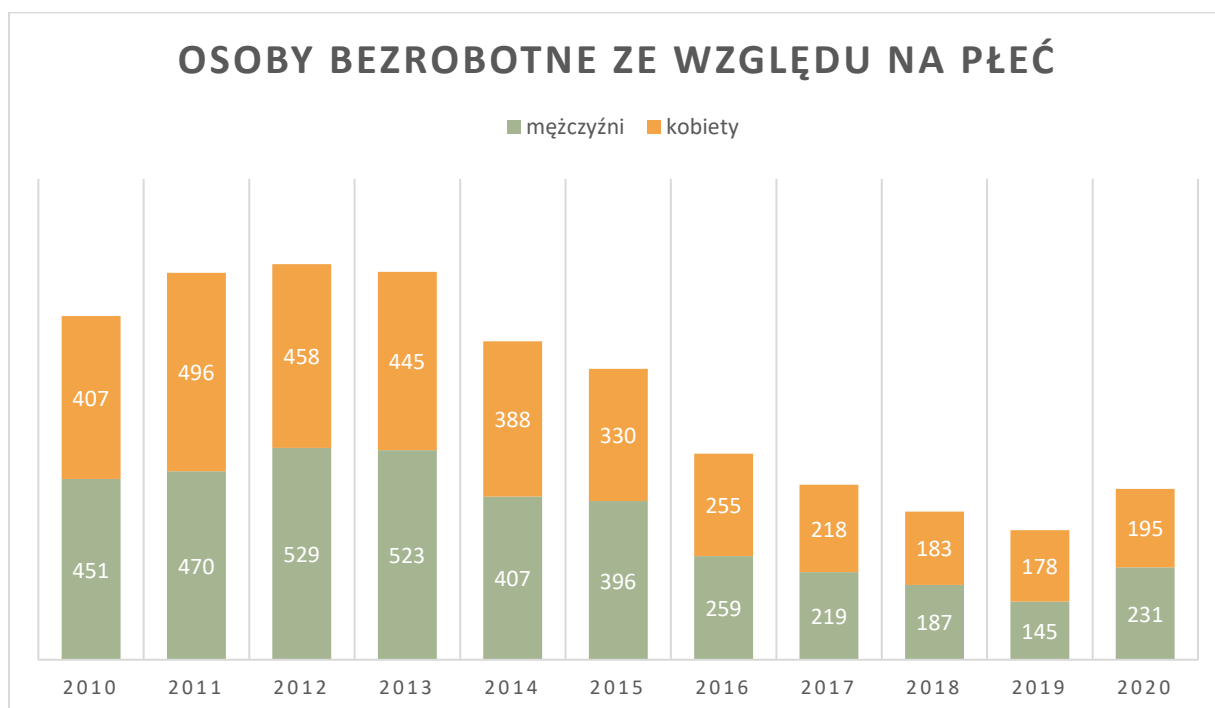
Wykres 11. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w gminie Miechów.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Analiza danych dotyczących liczby osób bezrobotnych ze względu na płeć za lata 2010-2020 wskazuje na wyższy poziom bezrobocia wśród mężczyzn, który również ulegał większym wahaniam.

Wykres 12. Osoby bezrobotne ze względu na płeć.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

2.5 Infrastruktura społeczna

OPIEKA ZDROWOTNA

Jednym z głównych aspektów jakości opieki zdrowotnej, który należy mierzyć, jest dostęp pacjentów do świadczeń. Jest on bardzo istotny zwłaszcza dla najstarszych mieszkańców gminy. Z analizy danych za lata 2012-2019 wynika, że liczba porad w ramach podstawowej opieki zdrowotnej od lat ulega stałemu zwiększeniu.

Wykres 13. Podstawowa opieka zdrowotna - porady.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Na terenie gminy znajduje się powiatowy Szpital św. Anny, który realizuje zadania zabezpieczeniem opieki zdrowotnej dla ludności powiatu miechowskiego w zakresie:

- leczenia szpitalnego
- ambulatoryjnej opieki specjalistycznej
- rehabilitacji
- ratownictwa medycznego

Lecznictwo szpitalne realizowane jest w 12 oddziałach szpitalnych. Ambulatoryjna opieka specjalistyczna realizowana jest w 19 poradniach specjalistycznych. Ratownictwo medyczne realizowane jest przez zespoły „R” i „W”, które pełnią dyżur całodobowy. Świadczenia medyczne udzielane przez Szpital realizowane i finansowane są w ramach kontraktu z Małopolskim Oddziałem Wojewódzkim NFZ

Na terenie gminy funkcjonuje ponadto Gminny Ośrodek Zdrowia, który zajmuje się udzielaniem świadczeń zdrowotnych służących zachowaniu, ratowaniu, przywracaniu i poprawie zdrowia, sprawowanie profilaktycznej opieki zdrowotnej nad

dziećmi, młodzieżą szkolną i pracującymi. Na koniec 2019 r. jednostka zatrudniała łącznie 51 osób.

Ponadto udzielaniem świadczeń zdrowotnych na terenie Gminy Miechów zajmują się następujące placówki niepubliczne:

- NZOZ Zespół Gabinetów Lekarskich
- NZOZ Przychodnia Rodzinna
- NZOZ Top-Med.

SZKOLNICTWO

Gmina Miechów jest organem prowadzących publiczne przedszkola oraz publiczne szkoły podstawowe. Samorządowy Zespół Edukacji w Miechowie wykonuje obowiązki organu prowadzącego dla jednostek publicznych oraz organu prowadzącego ewidencję jednostek niepublicznych oraz zarządzającego dotacjami dla tych jednostek.

W roku szkolnym 2019-2020 na terenie Gminy Miechów znajdowało się 6 publicznych szkół podstawowych oraz jedna szkoła niepubliczna:

Tabela 4. Uczniowie szkół podstawowych w 2019 r.

Nazwa placówki	Liczba uczniów na dzień 30.09.2019 r.
Szkoła Podstawowa nr 1 w Miechowie	641
Szkoła Podstawowa nr 2 w Miechowie	475
Szkoła Podstawowa w Bukowskiej Woli	97
Szkoła Podstawowa w Jaksicach	111
Szkoła Podstawowa w Pstroszycach	47
Szkoła Podstawowa w Pojałowicach	104
Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Parkoszowicach.	38

Liczba uczniów w szkołach podstawowych pozostaje od lat dość stabilna. Nieznaczny wzrost tej liczby w ostatnich latach jest wynikiem likwidacji gimnazjów. Ze względu na ujemny przyrost naturalny, należy się spodziewać spadku liczby uczniów najmłodszych klas w perspektywie czasu obowiązywania niniejszego dokumentu.

Wykres 14. Uczniowie szkół podstawowych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Dzieci z Gminy Miechów są również objęte opieką przedszkolną w:

- 3 przedszkolach publicznych, w których łącznie funkcjonuje 14 oddziałów przedszkolnych,
- 11 oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych
- 5 przedszkolach niepublicznych, w których łącznie funkcjonuje 9 oddziałów przedszkolnych.

Ponadto na terenie Gminy Miechów funkcjonuje 4 placówki sprawujące opiekę nad dziećmi do lat trzech, w których opieką objęte w 2019 roku było 122 dzieci.

BEZPIECZEŃSTWO

Nad bezpieczeństwem na terenie gminy Miechów czuwa Komenda Powiatowa Policji w Miechowie. Statystyki przestępstw stwierdzonych na terenie powiatu miechowskiego w latach 2016-2020 wskazują na niewielki wzrost przestępczości w badanym okresie. Największą liczbę przestępstw odnotowano w 2020 roku.

Tabela 5. Liczba przestępstw stwierdzonych na terenie powiatu miechowskiego.

Rok	Liczba przestępstw stwierdzonych w powiecie miechowskim
2016	792
2017	799
2018	649
2019	589
2020	843

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS.

Ważnym elementem zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańców gminy jest funkcjonowanie Straży Miejskiej, która wykonuje zadania związane m.in. z zabezpieczaniem uroczystości, realizacji czynności w zakresie: kontroli spalania w piecach, kontroli punktów handlowych w zakresie sprzedaży alkoholu oraz kontroli podmiotów gospodarczych w zakresie gospodarowania odpadami stałymi, kontrolowanie targowisk pod względem przestrzegania przepisów.

Na terenie gminy Miechów funkcjonuje 20 jednostek ochotniczych straży pożarnych. Do dyspozycji pozostaje 120 druhów przeszkolonych do udzielania pomocy. W 2019 roku jednostki z KSRG odnotowały 85 wyjazdów do zdarzeń, w tym kilkunastu pożarów i do miejscowych zdarzeń.

2.6 Organizacje pozarządowe

Zgodnie z informacjami Urzędu Gminy, na terenie gminy Miechów funkcjonują 92 organizacje pozarządowe, w tym 20 ochotniczych straży pożarnych.

Współpraca samorządu gminnego z organizacjami pozarządowymi odbywa się na podstawie ustawy z dnia 23 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Podstawowym dokumentem ustalającym zasady współpracy jest Program Współpracy Gminy Miechów z organizacjami pozarządowym oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust.3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, uchwalany corocznie. W ramach współpracy finansowej w roku 2019 przekazano organizacjom pozarządowym 1 178 455,75 zł na realizację zleconych im zadań publicznych.

W zakresie zadań w obszarze pomocy i wsparcia w 2019 roku zlecono 2 organizacjom pozarządowym 2 zadania na kwotę 746 404,00 zł. (Prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy - Caritas Kielecka Zespół Placówek Opiekuńczo - Leczniczych w Miechowie w kwocie 651 404,00 zł., prowadzenie Stołówki Charytatywnej dla osób ubogich z terenu Gminy i Miasta Miechów - Caritas Kielecka Zespół Placówek Opiekuńczo - Leczniczych w Miechowie w kwocie 95 000,00 zł. Od stycznia 2020 Dzienny Dom Senior+ jest prowadzony przez organizację pozarządową Caritas Kielecka Zespół Placówek Opiekuńczo - Leczniczych w Miechowie w trybie działalności pożytku publicznego.

Zgodnie z zapisami Programu Współpracy Gminy Miechów z organizacjami pozarządowym oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust.3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2021, priorytetowymi zadaniami publicznymi: a) kultura fizyczna i sport, b) pomoc społeczna, c) profilaktyka alkoholowa. Na powyższe zadania przeznaczona jest kwota 1 mln złotych.⁴

16 marca 2015 r. rozpoczęło działalność **Centrum Organizacji Pozarządowych w Miechowie, które ma na celu wsparcie i rozwój organizacji działających na terenie gminy Miechów. Zadania realizowane przez centrum to m.in.:**

- doradztwo z zakresu podstaw formalno-prawnych funkcjonowania organizacji
- doradztwo w zakresie przygotowywania ofert realizacji zadania publicznego oraz sprawozdawczości z wykonanych zadań

---

⁴ Program Współpracy Gminy Miechów z organizacjami pozarządowym oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust.3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2021, s. 6, ostateczny 04.05.2021.

- nieodpłatne korzystanie z infrastruktury urzędu – telefonu, faksu, kopiarki, drukarki, skanera, sal konferencyjnych z wyposażeniem (rzutnik, laptop, flipchart) w związku z działaniami statutowymi organizacji
- bieżące informowanie organizacji o sprawach istotnych dla ich działalności i rozwoju (aspekty prawne, konkursy, wydarzenia)
- bezpłatne korzystanie z usług specjalistycznych, w tym: obsługi księgowej oraz radcy prawnego
- pomoc w pozyskiwaniu funduszy zewnętrznych - wsparcie marketingowe projektów i innych działań organizacji pozarządowych skierowanych do mieszkańców gminy i miasta Miechów, w tym m.in.: doradztwo przy tworzeniu materiałów informacyjnych i promocyjnych, udostępnienie infrastruktury informacyjnej urzędu (strona internetowa, tablice ogłoszeniowe)
- organizacja szkoleń, warsztatów oraz seminariów mających na celu podniesienie kwalifikacji osób działających w organizacjach
- integracja organizacji pozarządowych.

Gmina Miechów uczestniczy również w realizacji funduszu sołectkiego. Każda z 34 miejscowości gminnych jest objęta funduszem w wysokości uzależnionej od liczby mieszkańców. O przeznaczeniu środków decydują mieszkańcy sołectw na zebraniach wiejskich.⁵

3. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W GMINIE

3.1 Działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miechowie

---

⁵ Raport o stanie Gminy Miechów za 2019 r., s. 12,
<https://bip.malopolska.pl/ugimmiechow,a,1770375,zarzadzenie-nr-1242020-burmistrza-gminy-i-miasta-miechow-z-dnia-27-maja-2020-r-w-sprawie-przedstawie.html>, dostęp 04.05.2021.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miechowie realizuje swoje zadania w oparciu o ustawę z dnia 12.03.2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U.2020.0.1876 tj.).

Zadania własne gminy z zakresu pomocy społecznej o charakterze obowiązkowym określone w art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej obejmują:

- 1) opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
- 2) sporządzanie, zgodnie z art. 16a, oceny w zakresie pomocy społecznej;
- 3) udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- 4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
- 7) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowych ze środków publicznych;
- 8) przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
- 9) opłacanie składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
- 10) praca socjalna;
- 11) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 12) prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych;
- 13) dożywianie dzieci;
- 14) sprawianie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;

- 15) kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
- 17) pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu zakładu karnego;
- 18) sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
- 19) utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników;
- 19) przyznawania i wypłacanie zasiłków stałych;
- 20) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Zadania zlecone gminie określone w art. 18 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej obejmują:

- 1) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 2) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną;
- 3) prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 4) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia,
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom,
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia oraz zapewnienie posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- 7) wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

Dane o korzystających z pomocy i wsparcia w 2019 roku

Pomoc i wsparcie w gminie Miechów z pomocy społecznej w 2019 roku uzyskało 816 osób, co stanowiło 4,1 % wszystkich mieszkańców gminy. W roku oceny, w stosunku do 2018 roku, łączna liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia zmniejszyła się o 170 osób. Natomiast liczba rodzin, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej zmniejszyła się w stosunku do roku poprzedniego o 86. W przypadku długotrwale korzystających z pomocy społecznej ich liczba osiągnęła poziom 466 osób, co oznaczało spadek w stosunku do roku 2018 o 91 osób. W gminie Miechów najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną, wskazanymi przez ośrodki pomocy społecznej w 2019 roku było kolejno: długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, ubóstwo, bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

POMOC SPOŁECZNA – RODZAJE ŚWIADCZEŃ I POWODY UDZIELANIA POMOCY.

Obowiązek zapewnienia realizacji zadań pomocy społecznej, zarówno własnych jak i zleconych spoczywa na gminie.

Pomocy społecznej udziela się z powodu (art.7 ustawy o pomocy społecznej):

1. ubóstwa;
2. sieroctwa;
3. bezdomności;
4. bezrobocia;
5. niepełnosprawności;
6. długotrwałej lub ciężkiej choroby;
7. przemocy w rodzinie;
8. potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi;
9. potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;

- 10.** bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
- 11.** braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze;
- 12.** trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą;
- 13.** trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 14.** alkoholizmu lub narkomanii;
- 15.** zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
- 16.** klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Prawo do świadczeń pieniężnych przysługuje:

- 1.** Osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty 701 zł.
- 2.** Osobie w rodzinie, której dochód na osobę nie przekracza kwoty 528 zł.

ŚRODKI PRZEZNACZONE NA POMOC SPOŁECZNĄ W RAMACH BUDŻETU GMINY MIECHÓW

Budżet gminy jest rocznym planem dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów uchwalany w formie uchwały budżetowej przyjmowanej na podstawie zapisów ustawy o samorządzie gminnym oraz ustawy o finansach publicznych. Na jego podstawie gmina może prowadzić swoją gospodarkę finansową w sposób jawny i samodzielny.

Analiza wydatków gminy może przynieść wiele informacji na temat rozwoju danego obszaru. Polityka finansowa samorządu dzieli się na: wydatki bieżące oraz wydatki majątkowe. Środki na część zadań są przekazywane z budżetu państwa w formie subwencji na ich realizację. Dzieje się tak np. w przypadku subwencji oświatowej, przeznaczanej według algorytmu ustalanego przez Ministerstwo Edukacji

Narodowej na jedno dziecko uczęszczające do placówki będącej pod nadzorem gminy. W przypadku, gdy przeznaczona subwencja nie pokrywa wszystkich potrzeb systemu oświaty, samorząd musi dołożyć brakującą kwotę ze swoich środków.

Stały i systematyczny wzrost dochodów, ale i wydatków wynika zarówno z wzrostu gospodarczego całego kraju jak i również pojawienia się możliwości finansowania działań ze środków Unii Europejskiej. Wskazana sytuacja dotyczy nie tylko całości dochodów budżetu, ale również poszczególnych jego części składowych, czego przykładem są rosnące wydatki na pomoc społeczną.

Analiza wydatków gminy Miechów w latach 2017-2019 wskazuje na stały wzrost poziom wydatków na pomoc społeczną i inne działy związane z polityką społeczną. Szczególne znaczenie w strukturze wydatków w tym okresie ma dział 855 - Rodzina, co jest związane z rozpoczęciem realizacji programu 500+ i wypłatą świadczenia wychowawczego. Największe wydatki na ten cel zanotowano w 2019 roku, co stanowiło niemal 23% wydatków budżetu gminy. Wydatki na oświatę i wychowanie stanowią niezmiennie największy spośród wszystkich działów, stanowiąc w 2019 roku przeszło 28% wszystkich wydatków budżetowych. Prognozuje się stale rosnący poziom wydatków na pomoc społeczną i politykę społeczną w kolejnych latach.

Tabela 6. Struktura wydatków budżetu Gminy Miechów w latach 2017-2019 w wybranych działach (w zł).

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
OGÓŁEM	72 360 655,67	77 766 846,79	94 227 605,59
oświata i wychowanie	20 638 043,77	21 967 423,44	27 307 745,39
edukacyjna opieka wychowawcza	680 382,98	615 119,44	684 923,30
pomoc społeczna	4 202 456,07	4 690 410,20	5 083 684,73
rodzina	18 515 898,79	18 667 257,93	22 468 938,50
ochrona zdrowia	540 305,69	509 938,29	510 788,29

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

INFORMACJA O DZIAŁALNOŚCI GOPS

Na koniec 2020 roku, kadra ośrodka pomocy społecznej liczyła 26 osób, w tym:

- kadra kierownicza - 1 osoba,
- pracownicy socjalni - 10 osób,
- pozostali pracownicy - 15 osób.

Spośród zatrudnionych w ośrodku pomocy społecznej pracowników 23 posiada wykształcenie wyższe, 3 wykształcenie średnie. Specjalizację I i II stopnia w zawodzie pracownika socjalnego posiada 2 pracowników socjalnych. Wśród pracowników 5 osób posiada specjalizację z organizacji pomocy społecznej.

W roku 2019 w gminie Miechów prowadziły działalność następujące instytucje pomocy społecznej, finansowane z budżetu gminy:

- Klub Integracji Społecznej,
- Mieszkanie chronione,
- Świetlice socjoterapeutyczne (Świetlica Trzydziestka prowadzona przez Miechowskie Stowarzyszenie Silva Rerum oraz Świetlica Socjoterapeutyczna Hufiec Chorągiew Kielecka prowadzone ze środków własnych).

Świetlica Trzydziestka prowadzona przez Miechowskie Stowarzyszenie Silva Rerum oraz Świetlica Socjoterapeutyczna przy ZHP Chorągiew Kielecka są prowadzone ze środków własnych w kwocie po 45 000,00 zł każda z placówek, w ramach konkursu ogłaszanego przez Urząd Gminy i Miasta w Miechowie na zadanie z ustawy o zdrowiu publicznym (profilaktyka alkoholowa).

Od dnia 01.03.2019 roku funkcjonuje placówka wsparcia dziennego pn. Strefa odkrywania wiedzy, prowadzona przez Urząd Gminy w Miechowie, w ramach projektu Dzieciaki na 5+, która jest finansowana ze środków własnych oraz z Unii Europejskiej. Gmina Miechów w roku 2019 realizowała zadanie dotyczące Modułu I w ramach Wieloletniego Programu Senior + na lata 2015-2020 tj. utworzenie Dziennego Domu Senior +. Zadanie zostało zakończone 31.12.2019 r., sfinansowane z dotacji. Od stycznia 2020 Dzienny Dom Senior+ prowadzi zajęcia dla 15 seniorów.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miechowie w okresie od 01.10.2019 do 31.03.2021 realizował projekt „Skuteczność działania – Moc pomagania” nr POWR.02.05.00-000280/18 realizacja w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój. Celem głównym projektu jest zmiana organizacji pracy GOPS poprzez wdrożenie usprawnień organizacyjnych polegających na oddzieleniu prowadzenia postępowań administracyjnych od pracy socjalnej i usług oraz poprawie obsługi osób zgłaszających się do GOPS poprzez wprowadzenie rozwiązań optymalizujących wykorzystanie kompetencji zawodowych pracowników.

Projekty

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej aktywnie uczestniczy w realizacji projektów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego, w konkursach ogłaszanych przez Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej oraz w realizacji programów osłonowych. W roku 2019 gmina Miechów uczestniczyła: w 5 projektach z EFS, na łączną kwotę 629 058,74 zł., które objęły 151 osoby, w 1 konkursie ogłoszonym przez MRPIPS na łączną kwotę 22 153,00 zł., który objął 26 rodzin oraz w realizacji 2 programów osłonowych na łączną kwotę 251 445,00 zł., które objęły 924 osoby.

Projekty z EFS:

1. Projekt „Centrum Antydepresyjne” umożliwił wsparcie psychologiczne poprzez wizyty w miejscu zamieszkania. W ramach projektu pomocą było objętych 6 osób starszych.

Zatrudniony był psycholog, pielęgniarka i 2 opiekunki. – sfinansowano ze środków europejskich i dotacji w kwocie 5 784,00 zł.

2. Projekt „Rozwój specjalistycznych usług opiekuńczych” realizowany jest od lutego 2019 r. W ramach rozwoju usług zatrudnionych zostało dwóch asystentów osób starszych, rehabilitant i psycholog. Wsparciem zostało objętych 20 osób. Koszt programu za 2019 rok to kwota 66 000,00. Zadanie realizowane jest dzięki zwiększeniu dofinansowania utrzymania ośrodka pomocy społecznej w rozdziale 85219 i związaną z tym nadwyżką środków, która została przeznaczona na rozwój usług opiekuńczych.

3. Projekt konkursowy pn. „Daj sobie szansę” w ramach RPO WM Poddziałanie 9.1.1 Aktywna integracja – projekty konkursowe wyłącznie dla OPS/PCPR, na okres 2019-2021. Wydatki w 2019 r. wyniosły 217 081,74 zł.

Projekt miał na celu wprowadzenie na terenie Gminy i Miasta Miechów kompleksowej oferty pomocy dla osób ubogich, bezrobotnych i wykluczonych oraz stworzenie modelu dobrych praktyk wychodzenia z bezradności.

4. Projekt „Skuteczność działania – Moc pomagania” realizacja w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014 - 2020 projektu konkursowego „Skuteczność

działania – Moc pomagania” w ramach II Osi priorytetowej Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji Działanie 2.5 Skuteczna pomoc społeczna POWER 2014-2020 w okresie od 01.10.2019 do 31.03.2021. Wydatki w 2019 r. zamknęły się kwotą 94 176,62 zł.

Celem głównym projektu jest zmiana organizacji pracy GOPS poprzez wdrożenie usprawnień organizacyjnych polegających na oddzieleniu prowadzenia postępowań administracyjnych od pracy socjalnej i usług oraz poprawie obsługi osób zgłaszających się do GOPS poprzez wprowadzenie rozwiązań optymalizujących wykorzystanie kompetencji zawodowych pracowników.

5. Projekt Dzieciaki na 5+ realizowany ze środków UE w ramach EFS RPOWM na lata 2014-2020. Poddziałanie 9.2.1. Placówka wsparcia dziennego pn. Strefa odkrywania wiedzy, która objęła wsparciem 99 osób na łączną kwotę 246 016,38 zł.

Konkursy MRPiPS:

1. W ramach konkursu MRPiPS realizowany jest program Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na 2019 rok, w ramach programu 26 rodzin zostało objętych pomocą 5 asystentów, łączna kwota wydatkowana na ten cel to 22 153,00 zł.

Programy osłonowe:

1. Karta Dużej Rodziny: liczba rodzin objęta programem - 551 na kwotę 358,00 zł.
2. Pomoc Państwa w zakresie dożywiania: liczba osób objętych programem - 373 na kwotę 251 087,00 zł.

Gmina Miechów w roku 2019 realizowała zadanie dotyczące Modułu I w ramach Wieloletniego Programu Senior + na lata 2015-2020 tj. utworzenie Dziennego Domu Senior+. Zadanie zostało zakończone 31.12.2019 r., sfinansowane z dotacji w kwocie 294 392,08 zł. Od stycznia 2020 Dzienny Dom Senior+ prowadzi zajęcia dla 15 seniorów.⁶

ZADANIA WŁASNE

W ramach realizacji ustawy o pomocy społecznej realizowano następujące świadczenia:

Zasiłek stały

W przepisach ustawy o pomocy społecznej określono warunki otrzymania zasiłku stałego, który należy się dla pełnoletniej osoby, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli dochód jest niższy od kryterium dochodu, odpowiednio dla:

- dla osoby samotnie gospodarującej – różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej, a dochodem tej osoby, z tym, że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 645 zł miesięcznie,
- w przypadku rodziny – różnicy między kryterium dochodowym na osobę w

---

⁶ Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok dla Gminy Miechów

rodzinie, a faktycznym jej dochodem.

Z powyższego świadczenia w roku 2020 skorzystało 82 osoby na kwotę 471 623 zł.

Zasiłek okresowy

Przysługuje z tytułu długotrwałej choroby, niepełnosprawności, bezrobocia, możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego przy spełnieniu kryterium dochodowego.

Kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 50 % różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby lub kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.

Zgodnie z art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej zasiłek okresowy przysługuje ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego:

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej (kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej jest kwota 701,00 zł od 01.10.2018 roku),
- rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny (kryterium dochodowym na osobę w rodzinie jest kwota 528,00 zł od 01.10.2018 r.).

Zasiłek okresowy ustala się:

- w przypadku osoby samotnie gospodarującej – do wysokości różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym, że miesięczna kwota zasiłku nie może być wyższa niż kwota kryterium dochodowego na osobę w rodzinie,⁷
- w przypadku rodziny – do wysokości różnicy między kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.

---

⁷ Wg nowelizacji ustawy o pomocy społecznej z dnia 15 kwietnia 2021 roku (Dz.U. 2021, poz. 803). Dotychczas zasiłek okresowy dla osoby samotnie gospodarującej ustalano do wysokości różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym, że kwota zasiłku nie mogła być wyższa niż 418,00 zł.

Kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 50% różnicy między:

- kryterium osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby,
- kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.

W 2020 roku z powyższego świadczenia skorzystało 194 rodziny na kwotę 105 494 zł.

Zasiłek celowy, w tym specjalny zasiłek celowy

Zgodnie z art. 39 ustawy o pomocy społecznej zasiłek celowy może być przyznany w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej.

Zasiłek celowy może być przyznany w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu.

Na realizację tego zadania w 2020 r. wydatkowano kwotę na zasiłki własne celowe kwotę 159455 zł.

Pomoc dla uczniów z Programu „Posiłek w szkole i w domu”

Program przewiduje wsparcie finansowe gmin w udzieleniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Pomoc taka trafia do dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych – spełniających warunki otrzymania pomocy wskazane w ustawie o pomocy społecznej oraz kryterium dochodowe, tj. 150 proc. kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń z pomocy społecznej.

W 2020 roku z niniejszego programu skorzystało 164 osoby na łączną kwotę 102 196 zł z tego: dzieci i młodzież korzystająca z posiłku to 123 osoby na kwotę 46 066 zł.

Odpłatność za pobyt w domach pomocy społecznej

Zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej.

W/w forma pomocy jest zadaniem własnym gminy, środki na realizację pomocy pochodzą z budżetu gminy.

Zgodnie z ustawą obowiązani do ponoszenia kosztów są:

- mieszkaniec domu, nie więcej jednak niż 70% swojego dochodu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka, nie więcej niż 70% tego dochodu,
- małżonek, zstępni przed wstępnymi – zgodnie z umową zawartą w trybie art.103
- gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej – w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej, a opłatami wnoszonymi przez osoby wymienione wyżej.

W 2020 r. ze środków własnych gminy wydatkowano łącznie 834 086 zł za pobyt 38 osób w Domu Pomocy Społecznej.

Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych

Zgodnie z art. 50 ust. 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

W 2020 roku 53 osoby korzystały z usług opiekuńczych, na co wydatkowano kwotę 223 785 zł.

Tabela 7. Realizacja zadań własnych i zadań zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej w 2020 r.

Formy pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba osób w rodzinach	Kwota świadczeń
Zasiłki stałe	82	97	471623
w tym przyznane dla osoby: samotnie gospodarującej	71	71	420843
Zasiłki okresowe	123	194	105494
w tym przyznane z powodu: bezrobocia	61	92	74157
długotrwałej choroby	23	46	16812
niepełnosprawności	32	42	8399
Posiłek	164	300	102196
Usługi opiekuńcze	53	66	223785
Zasiłki celowe i w naturze	383	522	159455
Odpłatność za pobyt w DPS	38	40	834086
Praca socjalna	x	221	x

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS.

ZADANIA ZLECONE

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miechowie realizuje również między innymi zadania wynikające z:

- ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,

- ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekuna,
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”.

Świadczenia rodzinne

Głównym kryterium do otrzymania świadczeń rodzinnych na okres zasiłkowy jest wysokość dochodu netto osiągniętego w roku poprzedzającym złożenie wniosku. W przeliczeniu na osobę nie może on przekraczać **674 zł** lub **764 zł**, jeżeli członek rodziny, na którego przysługują świadczenia rodzinne legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności. Prawo do dodatków do zasiłku rodzinnego uzależnione jest, oprócz konieczności spełnienia kryterium dochodowego przewidzianego do uzyskania zasiłku rodzinnego, również od spełnienia szczegółowych kryteriów obowiązujących dla poszczególnych dodatków.

Świadczenia rodzinne, koszty ich obsługi, składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego są finansowane w formie dotacji celowej z budżetu państwa.

W 2019 roku na świadczenia rodzinne wydatkowano 4 558 547,98 zł dla 1 649 osób. Koszt obsługi stanowi 3% wypłaconych świadczeń i wyniósł 132 747,11 zł.

Fundusz alimentacyjny

Pomoc państwa w postaci funduszu alimentacyjnego, zgodnie z ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, adresowana jest do dzieci uprawnionych do świadczenia na podstawie tytułu wykonawczego, którego egzekucja jest bezskuteczna.

Fundusz alimentacyjny przysługuje:

1. osobie uprawnionej do ukończenia 18 roku życia,
2. albo do ukończenia 25 roku życia, w przypadku, gdy dziecko uczy się w szkole lub szkole wyższej,
3. w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo.

Fundusz przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty **900 zł**. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyżej niż 500,00 zł na osobę uprawnioną.

W 2019 roku na świadczenia wydatkowano 559 621,14 zł dla 101 osób. Koszt obsługi stanowi 3% wypłaconych świadczeń i wyniósł 17 307,88 zł.

Świadczenia wychowawcze

Świadczenie wychowawcze (w ramach tzw. Programu 500+) jest przyznawane na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Od 1 lipca 2019 roku świadczenie wychowawcze przysługuje na wszystkie dzieci do 18 roku życia, bez względu na dochody uzyskiwane przez rodzinę. Świadczenie wychowawcze wynosi 500 zł miesięcznie na dziecko do dnia ukończenia 18-go roku życia.

W 2019 roku na świadczenia wychowawcze wydatkowano 15 281 210,50 zł dla 2517 osób, w tym koszt obsługi stanowi kwotę 202 551,34 zł.

Dobry start

Rządowy program „Dobry start” (tzw. 300+) został wprowadzony na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”. Świadczenie w wysokości 300 zł przysługuje raz w roku na rozpoczynające rok szkolny dzieci do ukończenia 20 roku życia, a dzieci niepełnosprawne uczące się w szkole otrzymują je do ukończenia przez nie 24 roku życia.

W 2019 roku na w/w świadczenia wydatkowano 689 700,00 zł dla 2299 dzieci, w tym koszt obsługi tego zadania, który stanowił kwotę 23 008,75 zł.

Podsumowanie

Analiza danych zawartych w obszarze pomocy społecznej ukazuje złożoność i nakładanie się różnych problemów społecznych. W szczególności należy zwrócić uwagę

na problemy wynikające z długotrwałej lub ciężkiej choroby, niepełnosprawności, ubóstwa, bezrobocia, a także z bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych.

Jednocześnie realizacja Ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (wypłata świadczenia wychowawczego z Programu „Rodzina 500+” dla 2203 rodzin) oraz odnotowany na rynku pracy spadek liczby osób bezrobotnych w stosunku do roku ubiegłego powoduje poprawę sytuacji materialnej rodzin i poprawę poziomu ich życia. Powyższe przekłada się na zmniejszającą się liczbę osób korzystających z różnych form pomocy i wsparcia. Z danych wynika, że rodziny z Gminy Miechów zostały objęte świadczeniami przyznanymi w ramach zadań własnych i zadań zleconych (w tym świadczenia pieniężne i świadczenia niepieniężne). W latach 2018-2019 liczba osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej utrzymywała się na podobnym poziomie, aczkolwiek z tendencją spadkową. W 2018 r. świadczenia przyznano 390 rodzinom, a w 2019 r. 344 rodzinom.

GOPS udzielał pomocy dzieciom i młodzieży w ramach wieloletniego Programu „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”, a od 2019 r. w ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu”. Na przestrzeni lat 2018-2019 spadła liczba dzieci objętych dożywianiem, tj. w 2018 r. - 184 dzieci, a w 2019 r. - 151 dzieci.

Rodziny spełniające kryteria dochodowe, w której dzieci są uczniami mogą ubiegać się o przyznanie stypendium szkolnego o charakterze socjalnym. W 2018 r. liczba rodzin wyniosła 155, w tym 245 dzieci, natomiast w 2019 r. liczba rodzin wyniosła 126, w tym 215 dzieci.

Udzielana pomoc w postaci pracy socjalnej również utrzymuje spadek, co może świadczyć o poprawie funkcjonowania osób/rodzin, a także większej wiedzy, nt. dostępności do różnych instytucji świadczących stosowne wsparcie i pomoc.

Rodzaj, forma i rozmiar świadczeń z GOPS są adekwatne do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy, jak i możliwości Ośrodka. Mimo wielorakich form pomocy pieniężnej i niepieniężnej, w rodzinach występują dysfunkcje, m.in. trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych względem dzieci, przemoc, alkoholizm, które doprowadzają do sytuacji kryzysowych, i co za tym czasami idzie, konieczności zapewnienia bezpieczeństwa małoletnim poprzez umieszczenie ich w pieczy zastępczej.

Aktualnie z terenu Gminy i Miasta Miechów w pieczy zastępczej przebywa 22 dzieci. Ponoszone koszty z tego tytułu systematycznie rosną, co jest związane ze zwiększającym się udziałem procentowym gminy w niniejszych wydatkach, a także corocznym wzrostem średniego miesięcznego kosztu utrzymania wychowanka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Ze względu na ciągły proces starzenia się społeczeństwa wskazana jest konieczność kontynuowania pomocy i wsparcia dla osób starszych. Opieka instytucjonalna w domach pomocy społecznej, jak również środowiskowa, tj. zapewnienie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osobom starszym, długotrwale chorym lub niepełnosprawnym również stanowi stałe i długotrwałe zobowiązania dla budżetu gminy, które rok do roku utrzymują tendencję wzrostową.⁸

3.2 Charakterystyka grup objętych pomocą społeczną

Tabela 8. Powody przyznania pomocy klientom GOPS w Miechowie w latach 2016-2020.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba osób w rodzinach				
	2016	2017	2018	2019	2020
Ubóstwo	422	329	224	173	152
Sieroctwo	0	4	2	2	1
Bezdomność	15	13	17	15	16
Potrzeba ochrony macierzyństwa	252	246	219	186	137
W tym:	168	153	149	119	79
Wielodzietność					
Bezrobocie	494	384	297	219	231
Niepełnosprawność	424	398	338	294	266
Długotrwała lub ciężka choroba	705	663	572	510	465

⁸ Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok dla Gminy Miechów, s. 72.

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	338	297	269	237	199
W tym:	149	114	103	92	71
Rodziny niepełne					
Rodziny wielodzietne	77	55	45	38	34
Przemoc w rodzinie	125	189	130	104	97
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0	0	0
Alkoholizm	110	95	93	88	58
Narkomania	3	2	1	1	1
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	8	8	6	10	5
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0	0	0	0
Zdarzenie losowe	0	0	0	4	0
Sytuacja kryzysowa	135	189	5	20	13
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS.

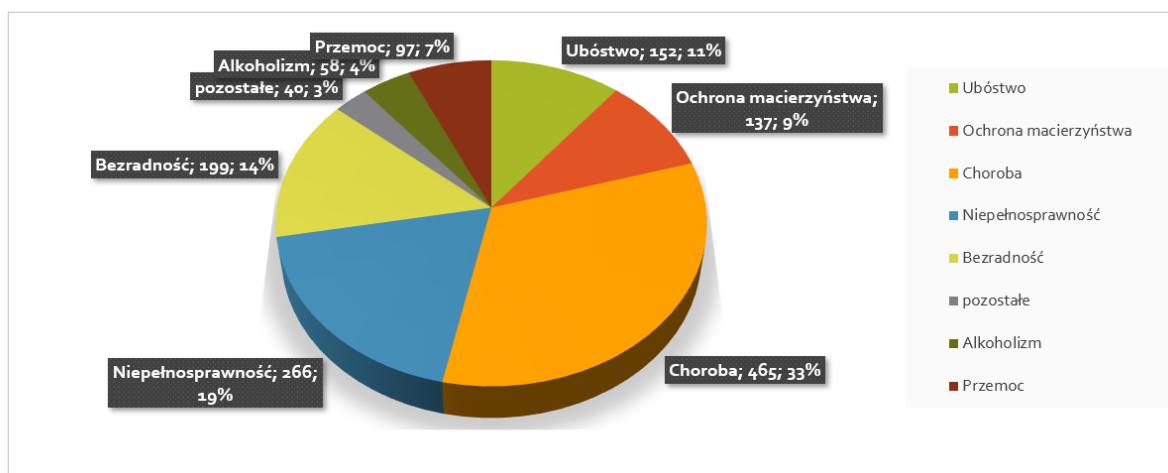
Najczęściej występującą przyczyną, dla której mieszkańcy gminy Miechów wnioskuje o wsparcie z systemu pomocy społecznej jest długotrwała lub ciężka choroba (w 2020 roku dotyczyło to 465 osób w rodzinach), a także niepełnosprawność

(266 osób w rodzinach). Kolejnym powodem przyznawania pomocy jest bezrobocie (231 osób w rodzinach). Wśród najważniejszych przyczyn wnioskowania o pomoc należy również wskazać bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, a także ubóstwo.

Rzeczywista skala występowania poszczególnych problemów społecznych będących przyczyną występowania danych osób lub rodzin jest jednak bardzo trudna do oszacowania. Wiele z niekorzystnych zjawisk społecznych pozostaje ukryta. Dotyczy to w szczególności problemu alkoholizmu oraz przemocy w rodzinie, której skala występowania jest z pewnością wyższa od oficjalnych statystyk. Wynika to z trudności w rozpoznawaniu przemocy domowej.

Wykres 15. Powody przyznania pomocy rodzinom w gminie Miechów w 2020 roku.

Powody przyznania pomocy w 2020 r. (liczba osób w rodzinach)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS.

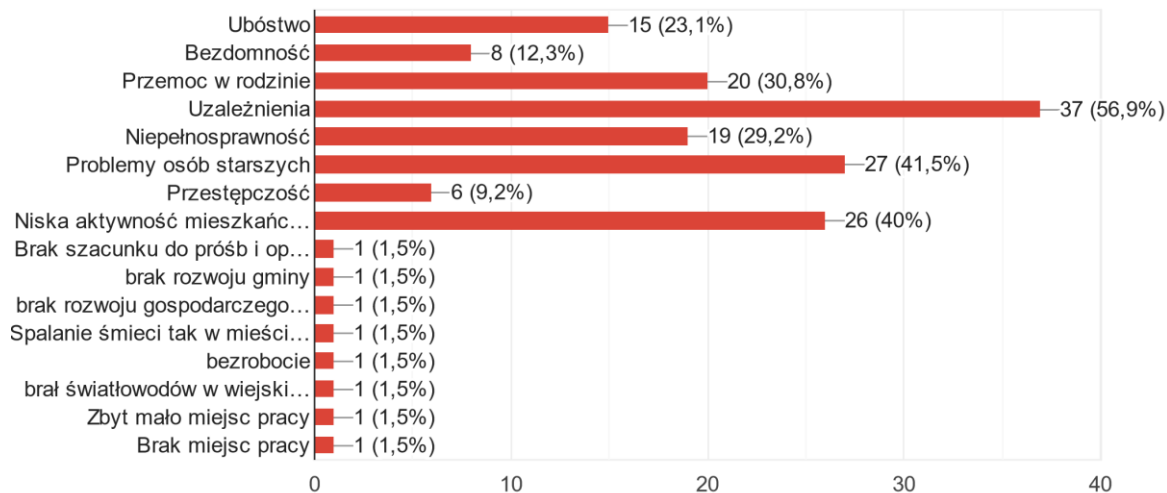
Wyniki ankiety skierowanej do mieszkańców wskazują, że za najważniejsze problemy społeczne gminy Miechów mieszkańcy wskazują uzależnienia, problemy osób starszych oraz niską aktywność mieszkańców w życiu społecznym i kulturalnym.

Wykres 16. Najważniejsze problemy społeczne gminy według ankietowanych.

1. Jakie są Pana/i zdaniem najważniejsze problemy społeczne gminy? (można wybrać kilka odpowiedzi).

65 odpowiedzi

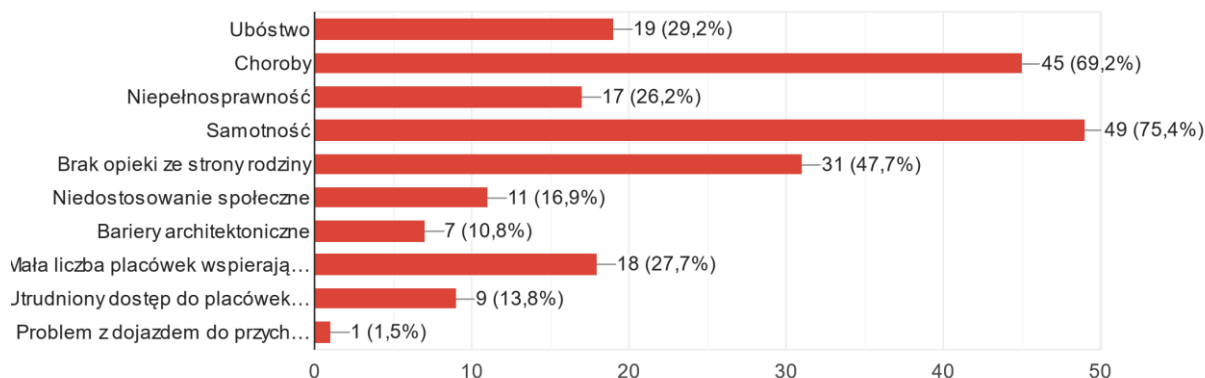

Analizując problemy społeczne występujące w gminie, warto zwrócić uwagę na charakterystyczną grupę osób starszych. Ze względu na uwarunkowania demograficzne, grupa ta będzie się w kolejnych latach systematycznie zwiększała, a zatem jej problemy będą stanowiły coraz większe wyzwanie dla władz i społeczności gminy. Wśród najważniejszych problemów społecznych, z którymi borykają się osoby starsze, ankietowani wskazują przede wszystkim choroby oraz samotność.

Wykres 17. Z jakimi problemami społecznymi najczęściej borykają się osoby starsze?

7. Z jakimi problemami społecznymi najczęściej borykają się osoby starsze?(należy zaznaczyć maksymalnie trzy odpowiedzi)

65 odpowiedzi

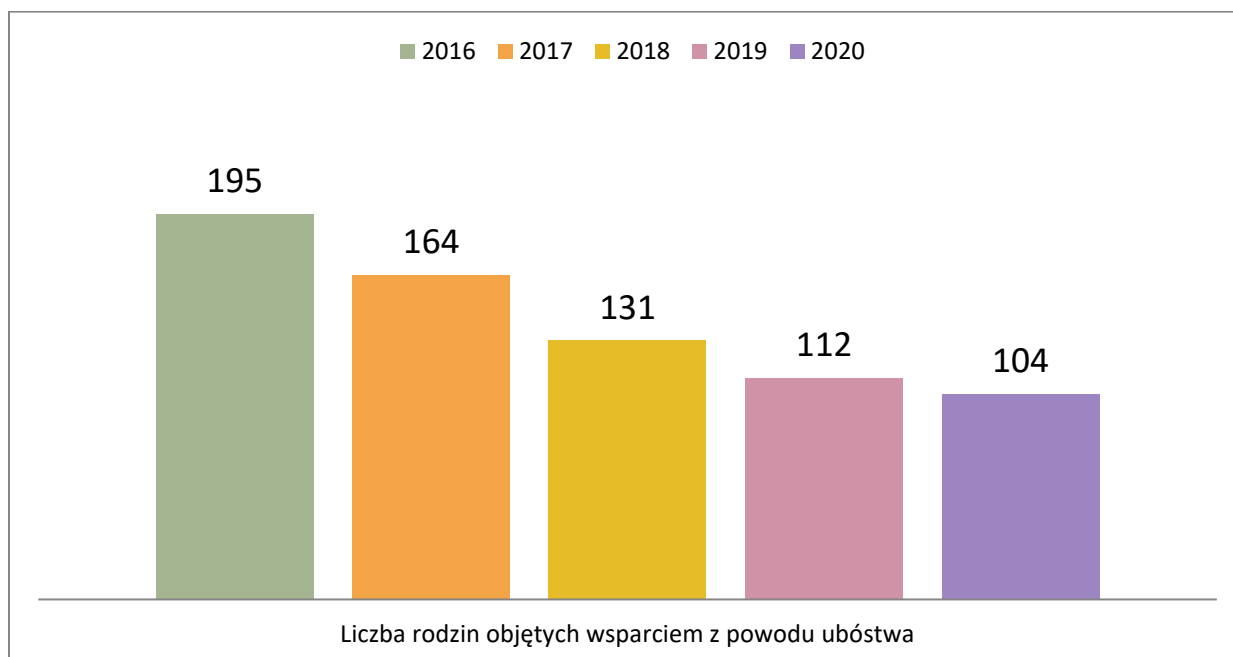

3.3 Identyfikacja najważniejszych problemów społecznych

Ubóstwo

Pojęcie ubóstwa odnosi się do osób, rodzin lub grup osób, których środki są ograniczone w takim stopniu, że poziom ich życia obniża się poza akceptowane minimum w kraju zamieszkania. Ubóstwo dotyczy ludzi, których sytuacja wskazuje na niezaspokojenie większości podstawowych potrzeb życiowych (jedzenie, ubranie, mieszkanie, zdrowie, bezpieczeństwo), a także potrzeb ponadpodstawowych, takich jak kultura, oświata, wypoczynek.

Wykres 18. Liczba rodzin korzystających ze wsparcia GOPS z powodu ubóstwa w latach 2016-2020.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS.

Jak wskazują dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, ubóstwo jest poważnym problemem społecznym w gminie Miechów. W ostatnich latach liczba rodzin nim dotkniętych systematycznie się jednak zmniejszała.

Bezrobocie

Bezrobocie jest zjawiskiem społecznym polegającym na tym, że część ludzi zdolnych do pracy i deklarujących chęć jej podjęcia nie znajduje faktycznego zatrudnienia z różnych powodów.

Bezrobocie jest przyczyną degradacji ekonomicznej osób nim dotkniętych oraz ich rodzin. Gwałtowny spadek dochodów spowodowany utratą pracy doprowadza do wymuszonego ograniczania lub rezygnacji z zaspokajania niektórych potrzeb, a także zmusza do korzystania z finansowej i rzeczowej pomocy z zewnątrz, co często doprowadza do narastania spirali zadłużenia.

Najdotkliwiej skutki bezrobocia w płaszczyźnie ekonomicznej odczuwają rodziny wielodzietne oraz niepełne. Utrata jedyne go żywiciela rodziny oznacza natychmiastowe

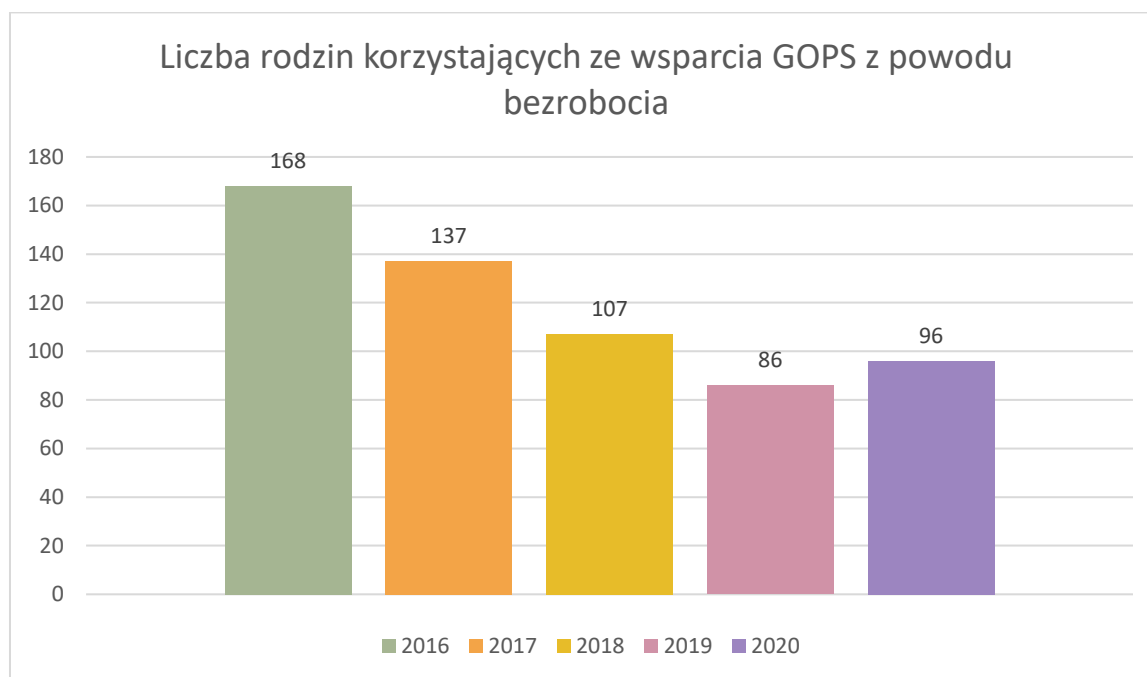
pogorszenie warunków życia. Skutki bezrobocia rodziców nie tylko zmieniają sytuację dzieci, ale często mogą negatywnie wpłynąć na ich przyszłe losy w związku z ograniczonymi możliwościami realizacji planów edukacyjnych.

Grupą szczególnie zagrożoną skutkami bezrobocia jest młodzież, a w szczególności absolwenci. Bezrobocie zniekształca proces aktywizacji zawodowej młodych ludzi. Bezrobocie ma w tej grupie osób skutki nie tylko ekonomiczne, ale może mieć również skutki w postaci zakłóceń w sferze psychospołecznej. Bezczynność i nieuregulowany tryb życia wywołują w młodzieży zachowania dewiacyjne i patologiczne, które prowadzą do narastania kolejnych problemów społecznych, takich jak alkoholizm, przemoc w rodzinie, czy wzrost przestępczości.⁹

Dane statystyczne dotyczące bezrobocia z oczywistych powodów nie uwzględniają czynników związanych z tzw. bezrobociem ukrytym, występującym zwłaszcza na terenie wiejskim. Dotyczy to przede wszystkim osób, które korzystają z ubezpieczenia rolniczego w KRUS, natomiast skala gospodarstwa rolnego jest na tyle niewielka, iż należy uznawać te osoby za faktycznie bezrobotne. Innym zjawiskiem nie uwzględnianym przez oficjalne statystyki i równie trudnym do zmierzenia jest problem tzw. pracy na czarno, która nie jest w żadnym stopniu udokumentowana, nie zapewnia również pracownikowi ubezpieczenia zdrowotnego i społecznego.

---

⁹ *Polityka społeczna*, pod red. A. Kurzynowskiego, Warszawa 2003, s. 103.

Wykres 19. Liczba rodzin korzystających ze wsparcia GOPS z powodu bezrobocia w latach 2016-2020.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS.

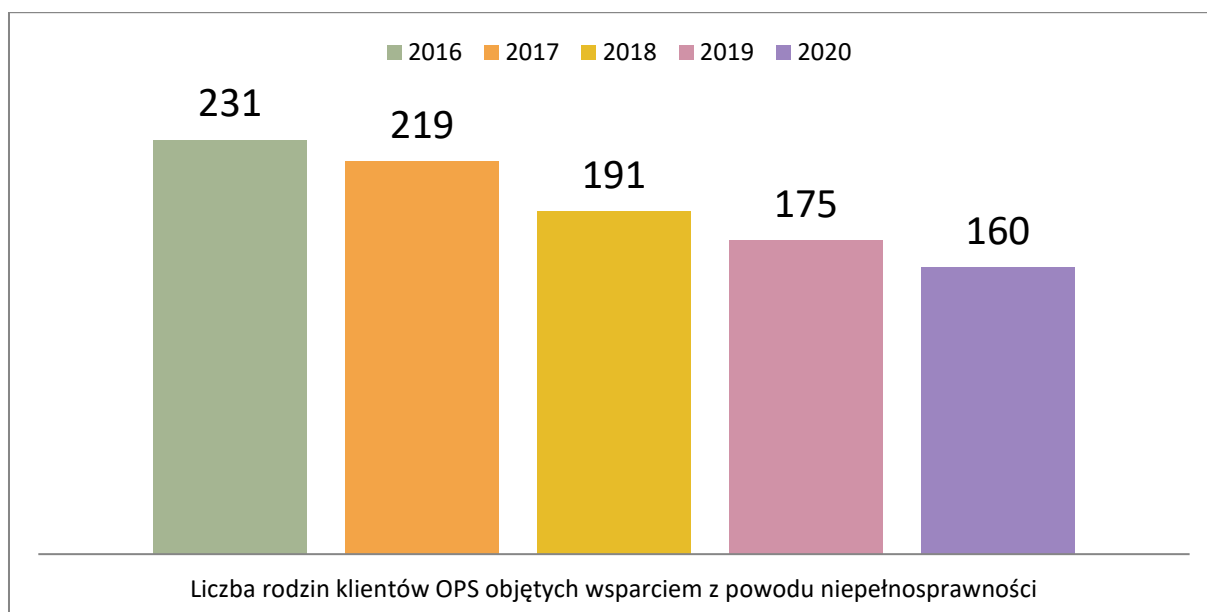
Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wskazują, że bezrobocie stanowi jeden z najważniejszych powodów przyznawania pomocy mieszkańcom gminy Miechów. W ostatnich latach liczba rodzin nim dotkniętych pozostaje na dość stałym, dość wysokim poziomie. W roku 2020 wsparciem z tytułu bezrobocia zostały objęte 30 rodzin z terenu gminy. Zjawisko bezrobocia, ze względu na to, że jest ono powodem narastania kolejnych problemów społecznych, wymaga szczególnej uwagi oraz interwencji.

Niepełnosprawność

Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych, niepełnosprawnymi są osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnianie ról społecznych, a w szczególności ogranicza zdolności do wykonywania pracy zawodowej, jeżeli uzyskały orzeczenie: o zakwalifikowaniu do jednego z trzech stopni niesprawności, albo orzeczenie o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy, a jeżeli nie ukończyły 16 roku życia – orzeczenie o rodzaju i stopniu niepełnosprawności.

Polska jest krajem o bardzo wysokiej i narastającej liczbie osób niepełnosprawnych. To zjawisko nabiera coraz większej rangi wśród problemów społecznych także na terenie gminy Miechów.

Wykres 20. Liczba rodzin korzystających ze wsparcia GOPS z powodu niepełnosprawności w latach 2016-2020.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS.

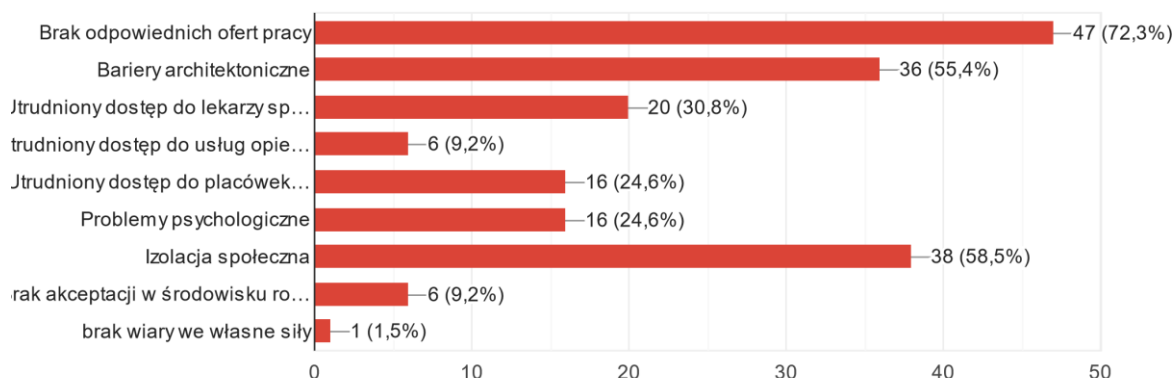
Z powyższych danych wynika, że zwłaszcza w latach 2016-2020 liczba rodzin, które uzyskały pomoc z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z powodu niepełnosprawności wyraźnie zmniejszyła się.

Mieszkańcy gminy, którzy wzięli udział w ankiecie, wskazują na najczęstsze problemy społeczne, dotyczące osób niepełnosprawnych. Wśród najczęściej wskazywanych odpowiedzi należy wymienić przede wszystkim brak odpowiednich ofert pracy (72%), izolację społeczną (58,5%) oraz bariery architektoniczne (55,4%).

Wykres 21. Najczęstsze problemy społeczne dotyczące osób niepełnosprawnych według ankietowanych.

5. Z jakimi problemami społecznymi najczęściej spotykają się osoby niepełnosprawne? (należy zaznaczyć maksymalnie trzy odpowiedzi)

65 odpowiedzi

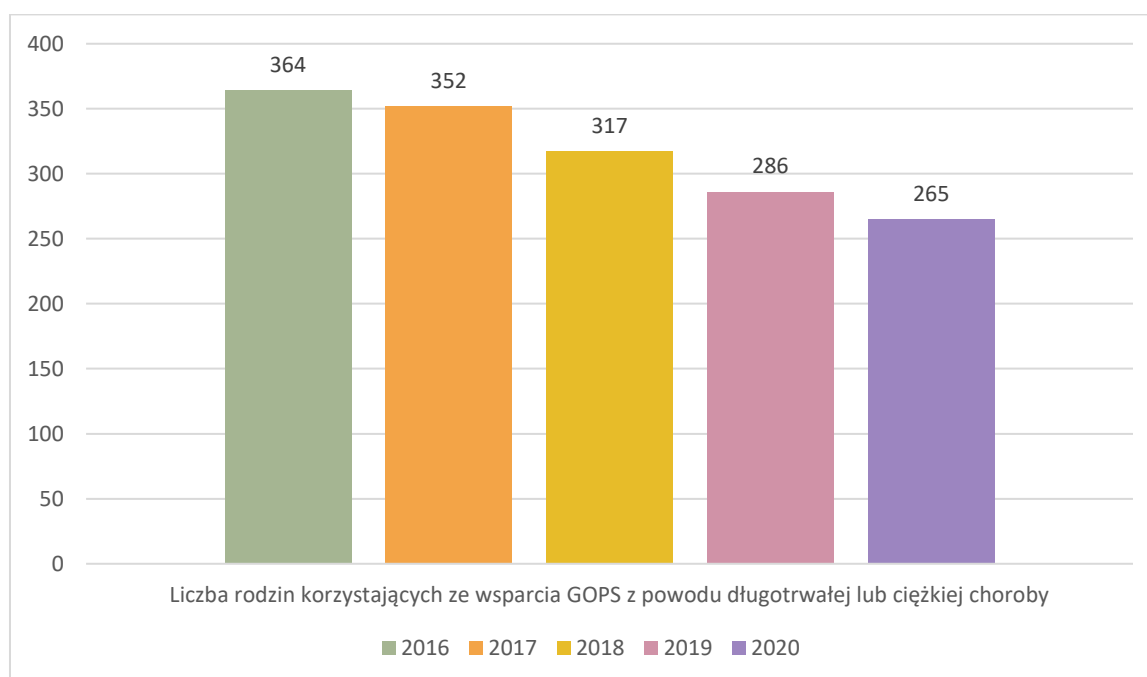
Źródło: Opracowanie własne.

Prognozuje się, że ze względu na zjawisko starzenia się społeczeństwa, liczba osób dotkniętych problemem niepełnosprawności, w kolejnych latach będzie wzrastać.

Długotrwała lub ciężka choroba

Długotrwała lub ciężka choroba stanowi również zagrożenie dla sytuacji materialnej członka rodziny jak i osoby samotnej. Walka z chorobą nie tylko powoduje konieczność często kosztownego leczenia, lecz także może wykluczyć osobę chorą z rynku pracy, pozbawiając środków do życia. Dane GOPS za lata 2016-2020 dotyczące rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu choroby wskazują, iż jest to istotny problem społeczny dla mieszkańców gminy.

Wykres 22. Liczba rodzin korzystających ze wsparcia GOPS z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w latach 2016-2020.

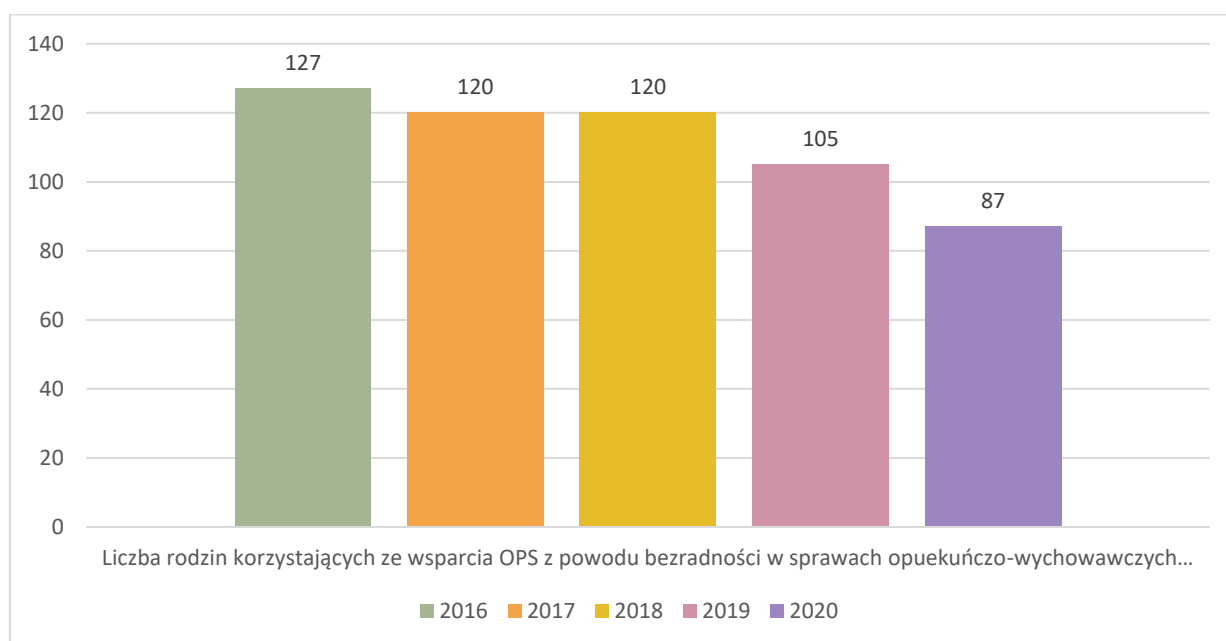
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS.

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych

Liczba rodzin, którym przyznano wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2016-2020 ulegała niewielkiemu spadkowi. Jednak fakt, że problem ten dotyczył w 2020 roku 87 rodzin sprawia, że jest to bardzo istotny problem społeczny w gminie.

Wykres 23. Liczba rodzin korzystających ze wsparcia GOPS z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2016-2020.

3.4 Prognoza zmian w zakresie objętym strategią

Prognoza zmian w zakresie objętym Strategią, na podstawie powyższych wyników badań dokumentów oraz wiedzy i doświadczenia zespołu tworzącego strategię wskazuje na to, że w kolejnych latach:

- w dalszym ciągu liczba mieszkańców gminy będzie spadać, będą nasilały się niekorzystne tendencje przyrostu naturalnego oraz saldo migracji zewnętrznych,
- dalszym zmianom ulegnie struktura demograficzna mieszkańców: wzrośnie liczba osób w wieku poprodukcyjnym, stale będzie się zmniejszać liczba osób w wieku przedprodukcyjnym. W związku z tym dalszemu zwiększeniu ulegnie wskaźnik obciążenia demograficznego, co przyniesie kolejne niekorzystne skutki gospodarcze i społeczne,
- liczba osób korzystających z pomocy społecznej powinna się ustabilizować, natomiast największej liczby rodzin będzie dotyczyła pomoc z powodu długotrwałej ciężkiej choroby oraz niepełnosprawności.

W przypadku wystąpienia poważnego kryzysu gospodarczego spowodowanego pandemią COVID-19, należy się spodziewać wzrostu zapotrzebowania na wsparcie z powodu bezrobocia oraz ubóstwa.

Należy zaznaczyć, że niniejszy dokument powstawał w okresie trwania stanu epidemii Covid-19, który w przyszłości może przynieść wiele niekorzystnych zmian, zwłaszcza w obszarze gospodarki, rynku pracy oraz sytuacji materialnej mieszkańców. W związku z tym, prognozowanie w tych obszarach na podstawie danych historycznych niesie za sobą większe ryzyko błędu.

4. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT (jej nazwa to akronim angielskich słów: Strengths – mocne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse i Threats – zagrożenia) jest jedną z najpopularniejszych heurystycznych technik analitycznych służących porządkowaniu informacji. Bywa stosowana we wszystkich obszarach planowania strategicznego.

W przypadku strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych stanowi efektywną metodę identyfikacji mocnych i słabych stron lokalnego systemu pomocy społecznej oraz szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją. Pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej.

Poniższa analiza została przeprowadzona z udziałem przedstawicieli samorządu gminy, w oparciu o wnioski z przeprowadzonej diagnozy problemów społecznych oraz wiedzę i doświadczenie zespołu przygotowującego Strategię.

SILNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Zmniejszająca się liczba osób bezrobotnych ✓ Rosnąca aktywność społeczna mieszkańców ✓ Dobra jakość życia 	<ul style="list-style-type: none"> ✗ Niekorzystna struktura wiekowa ludności ✗ Systematyczny spadek liczby mieszkańców ✗ Ujemny przyrost naturalny

✓ Funkcjonowanie ŚDS ✓ Aktywne funkcjonowanie dziennego domu seniora oraz klubów i organizacji seniorów ✓ zróżnicowana i kompleksowa oferta wsparcia osób niepełnosprawnych w obszarach edukacyjnych, rewalidacyjnych i rehabilitacyjnych ✓ dziedzictwo historyczne, kulturalne i artystyczne ✓ aktywnie działające organizacje pozarządowe ✓ działalność Centrum Wsparcia Osób Starszych oraz Centrum Wsparcia Organizacji Pozarządowych ✓ Dobre rozwinięta komunikacja publiczna z Krakowem w kontekście mobilności zawodowej ✓ Współfinansowanie poradni leczenia uzależnień przez Gminę Miechów ✓ Działalność GKRPA (krótki czas oczekiwania wniosków) ✓ Rozwinięta baza rekreacyjno-sportowa na terenie gminy	✗ Ujemne saldo migracji ✗ Zwiększająca się liczba zadań Gminy i GOPS bez zwiększonego finansowania ✗ Znaczny odsetek osób i rodzin potrzebujących i kwalifikujących się do pomocy, która się po nią nie zgłasza (również usługi opiekuńcze); bariery, wstyd przed poproszeniem o pomoc ✗ Wysokie koszty finansowania pobytu w DPS, brak alternatyw ✗ Niewystarczające wsparcie dla dzieci niepełnosprawnych ✗ Znaczny odsetek osób długotrwale bezrobotnych ✗ liczne bariery architektoniczne w budynkach użyteczności publicznej ✗ niewystarczająca aktywność znacznej części osób starszych; trudności w dotarciu z ofertą dla seniorów ✗ niska aktywność organizacji oraz seniorów na terenie wiejskim ✗ Słaba współpraca międzypokoleniowa (w kontekście również wykluczenia cyfrowego)

	<ul style="list-style-type: none"> ✘ Słaby wizerunek GOPS i bariera w komunikacji i wnioskowaniu o pomoc ✘ brak systemu kompleksowego wsparcia osób z niepełnosprawnościami od urodzenia do późnej starości ✘ niewystarczająca współpraca między jednostkami
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Możliwość pozyskania środków zewnętrznych na rozwiązywanie problemów społecznych ✓ Rozwój współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi (np. wspólne projekty; koordynacja działań i komunikacji) ✓ Rozwój przedsiębiorczości społecznej i zlecenie PES usług społecznych ✓ utworzenie rodzinnego domu pomocy społecznej, mieszkań treningowych i wspomaganych, centra opiekuńczo mieszkalne ✓ Lepsza współpraca i komunikacja pomiędzy GOPS a innymi instytucjami oraz partnerami społecznymi 	<ul style="list-style-type: none"> ✘ Kryzys gospodarczy spowodowany czynnikami zewnętrznymi (m.in. pandemia) ✘ Ograniczenie dostępu do służby zdrowia spowodowane pandemią oraz brakiem kadr medycznych ✘ Brak profilaktyki zdrowotnej ✘ Długotrwała izolacja osób i rodzin od życia społecznego i jej skutki (społeczne, zdrowotne, ekonomiczne) ✘ Wzrost przemocy w rodzinie i uzależnień ✘ Dalszy spadek liczby ludności ✘ Starzejące się społeczeństwo ✘ Osłabienie więzi społecznych i rodzinnych

<ul style="list-style-type: none"> ✓ Zróżnicowanie oferty dla seniorów ✓ Utworzenie centrum wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin ✓ Utworzenie CIS ✓ budowa drogi S7 ✓ rozwój budownictwa mieszkaniowego ✓ Promocja działań profilaktycznych ✓ Utworzenie Środowiskowego Domu Samopomocy typu D dla osób ze spektrum autyzmu i niepełnosprawnościami sprzężonymi ✓ wykorzystanie zwiększonej aktywności mieszkańców po zakończeniu pandemii 	<ul style="list-style-type: none"> ✗ Ograniczanie pozyskiwania środków zewnętrznych na realizację zadań i inwestycji; ✗ Brak zrozumienia wzajemnych potrzeb między instytucjami.
--	--

Analiza SWOT wskazuje najważniejsze zasoby, ograniczenia i potencjały rozwojowe gminy. Wśród najważniejszych **silnych stron** gminy należy wskazać korzystne położenie w niewielkiej odległości od Krakowa, funkcjonowanie licznych instytucji wsparcia i jednostek pomocy społecznej oraz potencjał mieszkańców i organizacji pozarządowych w zakresie aktywności społecznej.

Najważniejsze **słabe strony**, które należy ograniczać lub minimalizować w celu kontynuowania rozwoju społecznego gminy to przede wszystkim problemy demograficzne (starzenie się społeczeństwa, wyludnienie), które skutkują zwiększającym się obciążeniem finansowym i organizacyjnym dla gminy, a także znaczny odsetek liczby osób długotrwale bezrobotnych.

Najważniejsze **szanse** rozwojowe dla gminy to przede wszystkim możliwość wykorzystania środków zewnętrznych z funduszy unijnych na prowadzenie działań w

celu rozwiązywania problemów społecznych, zarówno przez samorząd, jak i organizacje pozarządowe. Poważną szansą dla gminy jest również budowa drogi S7, która umożliwi znacznie szybszą komunikację ze stolicą województwa oraz zwiększy atrakcyjność inwestycyjną gminy, co powinno przełożyć się na zwiększenie liczby miejsc pracy.

Wśród najważniejszych **zagrożeń**, których należy unikać lub marginalizować należy wskazać przede wszystkim dalszy spadek liczby mieszkańców gminy, spowodowany ujemnym przyrostem naturalnym. Zjawisko to może nasilić również problemy związane ze starzeniem się społeczeństwa. Nie bez znaczenia są również długotrwałe skutki gospodarcze i społeczne stanu epidemii Covid-19.

5. ZAŁOŻENIA STRATEGICZNE

5.1 Misja

Misją społeczną Gminy Miechów jest:

Tworzenie warunków do spełniania aspiracji społeczno-zawodowych oraz wrażliwość na potrzeby grup i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

5.2 Wizja

Wizja społeczna Gminy Miechów to:

Gmina przyjazna do życia dla wszystkich pokoleń, wspierająca aktywność mieszkańców i wrażliwa na potrzeby grup potrzebujących wsparcia

5.3 Cel główny

Aktywizacja i integracja społeczna wszystkich pokoleń mieszkańców oraz wsparcie grup najbardziej potrzebujących

5.4 Cele szczegółowe

Rysunek 3. Cele szczegółowe Strategii

Źródło: opracowanie własne.

Rysunek 4. Kierunki działań w ramach 1 celu szczegółowego.

Źródło: opracowanie własne.

Rysunek 5. Kierunki działań w ramach 2 celu szczegółowego.

Źródło: opracowanie własne.

Rysunek 6. Kierunki działań w ramach 3 celu szczegółowego.

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 9. Cel szczegółowy 1. Aktywizacja i integracja społeczna osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym i ubóstwem.

L.p.	Kierunki działań	Przykładowe działania	Harmonogram wdrażania działań	Podmiot odpowiedzialny	Źródła finansowania	Wskaźniki osiągnięcia celu	Źródła danych
1.	Wspieranie aktywności społecznej mieszkańców oraz organizacji pozarządowych	<ul style="list-style-type: none"> Zlecenie zadań publicznych organizacjom pozarządowym oraz podmiotom ekonomii społecznej Wsparcie merytoryczne dla organizacji pozarządowych Tworzenie bazy organizacji pozarządowych 	Działanie ciągłe	UG, GOPS, NGO	Budżet Gminy; środki zewnętrzne	<ul style="list-style-type: none"> Liczba rodzin objętych wsparciem; Liczba zrealizowanych programów i projektów 	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie
2.	Podniesienie jakości i dostępności usług w zakresie opieki nad dziećmi oraz edukacji	<ul style="list-style-type: none"> Wspieranie tworzenia i funkcjonowania placówek wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem 	Działanie ciągłe	UG, GOPS, NGO	Budżet Gminy; środki zewnętrzne	<ul style="list-style-type: none"> Liczba dostępnych usług; Liczba osób objętych wsparciem 	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie
3.	Rozwój poradnictwa specjalistycznego	<ul style="list-style-type: none"> Działalność GKRPA oraz Zespołu Interdyscyplinarnego 	Działanie ciągłe	GOPS, UG, NGO	Budżet Gminy;	<ul style="list-style-type: none"> Liczba rodzin i osób w 	Dokumentacja podmiotów

o, zwłaszcza w zakresie uzależnień oraz zdrowia psychicznego	<ul style="list-style-type: none"> Wsparcie specjalistyczne dla osób doświadczających przemocy Rozwój działań profilaktycznych w zakresie uzależnień 			środki zewnętrzne	rodzinach korzystających z pomocy społecznej z tytułu alkoholizmu;	<ul style="list-style-type: none"> Liczba udzielonych porad; Liczba osób korzystających z porad i terapii 	realizujących zadanie
--	--	--	--	-------------------	--	---	-----------------------

Tabela 10. Cel szczegółowy 2. Zwiększenie dostępności usług społecznych i zdrowotnych dla osób starszych i osób niepełnosprawnych.

L.p.	Kierunki działań	Przykładowe działania	Harmonogram wdrażania działań	Podmiot odpowiedzialny	Źródła finansowania	Wskaźniki osiągnięcia celu	Źródła danych
1.	Aktywizacja społeczna osób starszych	<ul style="list-style-type: none"> Wspieranie tworzenia oraz działalności klubów seniora oraz innych 	Działanie ciągłe	UG, GOPS, NGO	Budżet Gminy; środki zewnętrzne	<ul style="list-style-type: none"> Liczba programów aktywizacji; 	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie

		placówek wsparcia dziennego dla seniorów				<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba osób objętych wsparciem; ▪ Liczba osób starszych korzystających z różnorodnych form aktywności kulturalnej, społecznej, edukacyjnej i rekreacyjnej; ▪ Liczba działających na terenie gminy ośrodków/placówek/punktów wsparcia i innych form organizacyjnych dla osób starszych 	
--	--	---	--	--	--	---	--

2.	<p>Zapewnienie systemu wsparcia osób starszych oraz osób niepełnosprawnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych ▪ Utworzenie centrum opiekuńczo-mieszkalnego dla osób niepełnosprawnych ▪ Wsparcie dla deinstytucjonalizacji opieki nad osobami starszymi i osobami niepełnosprawnymi (m.in. poprzez realizację działań na rzecz utworzenia środowiskowych domów samopomocy, mieszkań chronionych, rodzinnych domów pomocy, domów dziennego pobytu). 	Działanie ciągłe	UG, GOPS, NGO	Budżet Gminy; środki zewnętrzne	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba dostępnych usług; ▪ Liczba osób objętych wsparciem ▪ Liczba nowo utworzonych placówek 	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie
----	---	---	------------------	---------------	---------------------------------	--	--

<p>3.</p>	<p>Integracja społeczna osób niepełnosprawnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Przegląd i sukcesywna likwidacja barier funkcjonalnych dla ON w budynkach użyteczności publicznej ▪ Organizacja wydarzeń i działań edukacyjnych mających na celu przełamywanie stereotypów i włączania ON w życie społeczne 	<p>Działanie ciągłe</p>	<p>UG, PCPR, GOPS, PFRON</p>	<p>PFRON; PCPR; Budżet Gminy; środki zewnętrzne</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba i rodzaj zlikwidowanych barier funkcjonalnych; ▪ Liczba osób objętych wsparciem ▪ Liczba zorganizowanych wydarzeń dla osób z niepełnosprawnością mających na celu przełamywanie stereotypów i włączenie ich w życie społeczne 	<p>Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie</p>
-----------	---	--	-------------------------	------------------------------	---	--	---

Tabela 11. Cel szczegółowy 3. Aktywizacja osób bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo.

L.p.	Kierunki działań	Przykładowe działania	Harmonogram wdrażania działań	Podmiot odpowiedzialny działania	Źródła finansowania	Wskaźniki osiągnięcia celu	Źródła danych
1.	Realizacja instrumentów aktywnej integracji dla bezrobotnych i nieaktywnych zawodowych osób	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Praca socjalna ▪ Realizacja projektów na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej osób bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych 	Działanie ciągłe	GOPS, PUP, NGO	Budżet Gminy; Budżet powiatu; środki zewnętrzne	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba zawartych kontraktów socjalnych; ▪ Liczba zrealizowanych kontraktów socjalnych; ▪ Liczba zrealizowanych projektów; ▪ Liczba osób objętych wsparciem w ramach narzędzi aktywnej integracji; 	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie

						<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia; ▪ Liczba zarejestrowanych bezrobotnych 	
2.	Rozwój ekonomii społecznej	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Diagnoza potencjału podmiotów ekonomii społecznej w zakresie realizacji usług społecznych ▪ Wsparcie tworzenia nowych podmiotów ekonomii społecznej oraz rozwoju i zwiększaniu zatrudnienia istniejących 	Działanie ciągłe	UG, GOPS, NGO, PUP	Budżet powiatu; Środki zewnętrzne	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba podmiotów ekonomii społecznej; ▪ Liczba osób zatrudnionych w podmiotach ekonomii społecznej; ▪ Kwota środków przeznaczonych na usługi 	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie

		<ul style="list-style-type: none"> Zlecenie usług społecznych podmiotom ekonomii społecznej 				społeczne zleonych podmiotom ekonomii społecznej	
3.	Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych	<ul style="list-style-type: none"> Wsparcie tworzenia miejsc pracy dla osób z niepełnosprawnościami Realizacja programów i projektów na rzecz aktywizacji zawodowej ON 	Działanie ciągłe	GOPS, PCPR, PUP	Budżet Gminy; Budżet Powiatu; środki zewnętrzne	<ul style="list-style-type: none"> Liczba programów aktywizacji zawodowej; Liczba uczestników programów 	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie

6. OPIS SPOSOBU REALIZACJI STRATEGII

Niniejsza Strategia będzie wdrażana poprzez realizację programów, projektów oraz konkretnych zadań realizowanych przez poszczególne instytucje i organizacje zaangażowane w jej realizację.

Zapisy zawarte w Strategii będą realizowane w ramach kierunków poszczególnych działań, w zależności od posiadanych przez samorząd i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych.

Wszystkie dokumenty programowe w zakresie lokalnej polityki społecznej powinny być zgodne z wytyczonymi w niniejszym dokumencie celami strategicznymi i kierunkami działań. W szczególności powinny je rozwijać i uszczegóławiać.

Zapisy Strategii zostaną uszczegółowione w następujących dokumentach programowych gminy:

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Gminny Program Profilaktyki i Opieki Nad Dzieckiem i Rodziną,
- Gminny Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi,
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii,
- Gminny program osłonowy w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania”,
- Programy adresowane do różnych grup społecznych, w tym programy krajowe, których działania obejmują mieszkańców gminy, np. Program 500+, Program „Za życiem”, Program „Karta Dużej Rodziny”,
- Programy i projekty adresowane do różnych grup docelowych, w zależności od rozpoznanych potrzeb, współfinansowane m.in. ze środków Unii Europejskiej w ramach EFS oraz innych zewnętrznych źródeł krajowych i zagranicznych.

Działania mogą być realizowane w różny sposób, m.in. poprzez współpracę partnerską, a także zlecenie realizacji zadań publicznych w trybie określonym ustawowo. Programy i projekty muszą być zbieżne z założeniami niniejszej strategii

oraz tak zaplanowane, aby wpisywały się w strukturę celu głównego strategii lub celów szczegółowych, zaś efekty realizacji programu lub projektu będą wpływały na osiągnięcie celu głównego strategii.

Niezależnie od metod wdrażania strategii, do realizacji celów strategicznych mogą przyczynić się wszystkie instytucje, organizacje i osoby bezpośrednio zaangażowane w wykonanie zadań, zarówno osoby reprezentujące instytucje publiczne, jak i przedstawiciele organizacji pozarządowych, mieszkańcy, przedsiębiorcy oraz inne podmioty.

7. MONITORING, WDRAŻANIE I EWALUACJA STRATEGII

Na podstawie art. 110 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej, koordynatorem wdrażania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Cele i zadania realizowane będą przy współpracy społeczności lokalnej oraz różnego typu instytucji i organizacji. Dla powodzenia przyjętych założeń niezwykle istotna będzie ścisła współpraca wszystkich zainteresowanych podmiotów, aktualna sytuacja społeczno-gospodarcza w gminie oraz dostępne środki na finansowanie zadań wynikających ze Strategii.

Postępy w realizacji strategii będą na bieżąco monitorowane przez zespół monitorujący, powołany przez Burmistrza Gminy i Miasta Miechów. Monitorowanie pozwoli na ocenę oczekiwanych wyników przyjętych zadań, w razie konieczności umożliwi zdiagnozowanie konieczności dokonania niezbędnych korekt.

Monitoringiem i ewaluacją objęte będą postępy w realizacji Strategii na dwóch poziomach: poszczególnych zadań i projektów oraz celów strategicznych. Monitoring Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych zostanie przeprowadzony w oparciu

o wskaźniki finansowe i ilościowe. Bazą informacji statystycznej, zbieranej na potrzeby wskaźników monitorowania będzie przede wszystkim Bank Danych Lokalnych GUS. Poza tym bazę tą będą stanowiły informacje i dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Urzędu Gminy oraz innych instytucji i organizacji działających na terenie gminy. Źródłem danych służących w celu monitoringu Strategii może być także ankieta.

Ocena realizacji Strategii odbywać się będzie:

- na bieżąco w trakcie realizacji strategii i wykonywania poszczególnych zadań
- po jego zakończeniu.

Poziom osiągnięcia każdego celu szczegółowego będzie mierzony w trakcie realizacji Strategii w okresach dwuletnich (pierwsze badanie ewaluacyjne na koniec 2022 roku) oraz na koniec okresu realizacji Strategii, a poszczególnych działań w ramach monitoringu na koniec każdego roku kalendarzowego. Istotny element systemu monitorowania stanowić będzie sporządzanie rocznego sprawozdania wraz ze wskazaniem działań zrealizowanych oraz ewentualnych problemów z realizacją zadań wraz z opisem podjętych działań na rzecz ich przezwyciężenia.

Ewaluacja Strategii to systematyczna i obiektywna jej ocena – jej zaplanowania, wdrożenia i rezultatów. Celem ewaluacji Strategii jest określenie adekwatności i stopnia osiągnięcia celów, efektywności, skuteczności, wpływu i trwałości. Rekomendacje i wnioski formułowane będą w oparciu o określone standardy i kryteria.

Główne kryteria ewaluacji:

- **Trafność** - to stopień w jakim cele przedsięwzięcia są zgodne z wymaganiami beneficjenta, potrzebami lokalnymi oraz politykami i priorytetami partnerów. Projekt/zadanie musi wynikać z rzeczywistych potrzeb lokalnych.
- **Efektywność** - to ocena właściwego przekształcania zasobów, ludzi, czasu itd. w efekty; efektywność koncentruje się na relacji między produktami, rezultatami i/lub oddziaływaniem i środkami (w szczególności finansowymi) przeznaczonymi do ich uzyskania.

- **Skuteczność** - to stopień, w jakim przedsięwzięcie osiągnęło (lub ma osiągnąć) cele przy uwzględnieniu stopnia ważności tych celów; skuteczność porównuje to co zostało zrobione z tym co pierwotnie planowano.
- **Użyteczność** - to wszystkie konsekwencje wdrożenia Strategii – krótko i długoterminowe, bezpośrednie i pośrednie, pozytywne i negatywne, przewidziane i nieprzewidziane; oddziaływanie jest miernikiem oceny szerszych konsekwencji na poziomie lokalnym, regionalnym czy krajowym.
- **Trwałość** - to stopień jakim efekty Strategii oddziałują po jego zakończeniu; to prawdopodobieństwo kontynuacji tych efektów w długim odstępie czasu; trwałość może być oceniana z punktu widzenia możliwości jej utrzymania i rozbudowy w przyszłości.

Realizacja ewaluacji weźmie pod uwagę następujące fazy cyklu procesu ewaluacji:

1. projektowanie ewaluacji (strukturalizacja) – szczegółowe określenie kryteriów i elementów ewaluacji, wybór narzędzi obserwacji i zestawu wskaźników;
2. pozyskiwanie danych – zebranie danych koniecznych do analizy (danych administracyjnych – dokumentacji Strategii, danych pierwotnych i wtórnych, wywiady z uczestnikami i beneficjentami);
3. analiza danych – interpretacja zebranych danych (zestawienie danych i ich porównanie), analiza wykorzystująca takie narzędzia, jak weryfikacja hipotez, analiza przyczynowo- skutkowa, itd. – przy zastosowaniu metod statystycznych i innych;
4. formułowanie ocen – ocena efektów Strategii w odniesieniu do wcześniej sformułowanych pytań ewaluacyjnych.

Najważniejszym produktem badania ewaluacyjnego będzie raport ewaluacyjny, który będzie podstawą do akceptacji wyników prac zespołu ewaluacyjnego. Zastosowana zostanie następująca struktura raportu ewaluacyjnego:

- podsumowanie,

- tekst główny raportu,
- wnioski i zalecenia,
- aneksy,
- zakres zadań wykonawcy,
- zastosowana metodologia,
- lista konsultowanych osób i organizacji,
- harmonogram badania,
- wykaz dokumentacji wykorzystanej przy ocenie.

Aktualizacja Strategii będzie dokonywana w wyniku monitoringu zjawisk społecznych rodzących zapotrzebowanie na pomoc społeczną i potrzeby wynikające z aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej w gminie. Długookresowy charakter planowania strategicznego w zakresie problematyki społecznej wymaga stałego śledzenia zmian prawnych, gospodarczych, politycznych, społecznych i ich uwzględnienia w strategii. Dlatego wprowadzanie zmian w zapisach strategii jest niezbędne.

W trakcie weryfikacji mogą powstawać zupełnie nowe cele szczegółowe i projekty dotyczące tych aspektów sytuacji społeczno-gospodarczej gminy, których w okresie opracowywania strategii nie przewidziano.

W przypadku wykazania potrzeby aktualizacji Strategii, Burmistrz wskaże skład zespołu ds. aktualizacji, którego zadaniem będzie przygotowanie projektu nowej wersji dokumentu, zgodnie z rekomendacjami z badania ewaluacyjnego. Możliwy jest również nadzwyczajny tryb aktualizacji Strategii (tzw. aktualizacja *ad hoc*), gdy zmiany prawne czy inne wykażą konieczność dostosowania dokumentu do realizacji zadań bieżących lub pozyskiwania środków zewnętrznych.

8. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA STRATEGII

Podstawowym źródłem finansowania działań wynikających z realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych będą środki pochodzące z budżetu gminy, jednak pełna realizacja Strategii nie będzie możliwa bez zewnętrznych źródeł finansowania.

Zakłada się, iż środki mające sfinansować poszczególne działania w ramach realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych pochodzić będą z następujących źródeł:

- środków własnych budżetu gminy,
- dotacji z budżetu państwa,
- środków z funduszy krajowych,
- środków finansowych z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej
- innych środków zewnętrznych.

Spis ilustracji

a. Spis rysunków

Rysunek 1 Położenie gminy Miechów na mapie województwa małopolskiego	15
Rysunek 2. Mapa gminy Miechów.....	16
Rysunek 3. Cele szczegółowe Strategii	71
Rysunek 4. Kierunki działań w ramach 1 celu szczegółowego.....	71
Rysunek 5. Kierunki działań w ramach 2 celu szczegółowego.....	72
Rysunek 6. Kierunki działań w ramach 3 celu szczegółowego.....	72

b. Spis wykresów

Wykres 1. Liczba mieszkańców w latach 2011-2020 (dane za 30 VI).....	17
Wykres 2. Liczba ludności ze względu na płeć.	18
Wykres 3. Przyrost naturalny na 1000 ludności w gminie Miechów.	20
Wykres 4. Saldo migracji wewnętrznych i zewnętrznych w gminie Miechów.	21
Wykres 5. Procentowa struktura ludności w podziale na główne grupy wiekowe w roku 2019.	22
Wykres 6. Struktura wiekowa ludności w latach 2010-2019.....	23
Wykres 7. Wskaźnik obciążenia demograficznego.	24
Wykres 8. Liczba podmiotów gospodarki na 1000 ludności.	26
Wykres 9. Osoby pracujące.	27
Wykres 10. Osoby pracujące wg podziału na płeć.....	28
Wykres 11. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w gminie Miechów.	29
Wykres 12. Osoby bezrobotne ze względu na płeć.....	30
Wykres 13. Podstawowa opieka zdrowotna - porady.....	31
Wykres 14. Uczniowie szkół podstawowych.	33
Wykres 15. Powody przyznania pomocy rodzinom w gminie Miechów w 2020 roku.	55
Wykres 16. Najważniejsze problemy społeczne gminy według ankietowanych.	56
Wykres 17. Z jakimi problemami społecznymi najczęściej borykają się osoby starsze?	57

Wykres 18. Liczba rodzin korzystających ze wsparcia GOPS z powodu ubóstwa w latach 2016-2020.	58
Wykres 19. Liczba rodzin korzystających ze wsparcia GOPS z powodu bezrobocia w latach 2016-2020.	60
Wykres 20. Liczba rodzin korzystających ze wsparcia GOPS z powodu niepełnosprawności w latach 2016-2020.	61
Wykres 21. Najczęstsze problemy społeczne dotyczące osób niepełnosprawnych według ankietowanych.	62
Wykres 22. Liczba rodzin korzystających ze wsparcia GOPS z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w latach 2016-2020.	63
Wykres 23. Liczba rodzin korzystających ze wsparcia GOPS z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2016-2020.	64

c. Spis tabel

Tabela 1. Porównanie współczynnika feminizacji w roku 2019.	18
Tabela 2. Ruch naturalny w gminie Miechów w latach 2010-2019.	19
Tabela 3. Struktura wiekowa mieszkańców gminy Miechów w roku 2019.	21
Tabela 4. Uczniowie szkół podstawowych w 2019 r.	32
Tabela 5. Liczba przestępstw stwierdzonych na terenie powiatu miechowskiego.	34
Tabela 6. Struktura wydatków budżetu Gminy Miechów w latach 2017-2019 w wybranych działach (w zł).	42
Tabela 7. Realizacja zadań własnych i zadań zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej w 2020 r.	49
Tabela 8. Powody przyznania pomocy klientom GOPS w Miechowie w latach 2016-2020.	53
Tabela 9. Cel szczegółowy 1. Aktywizacja i integracja społeczna osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym i ubóstwem.	73
Tabela 10. Cel szczegółowy 2. Zwiększenie dostępności usług społecznych i zdrowotnych dla osób starszych i osób niepełnosprawnych.	74
Tabela 11. Cel szczegółowy 3. Aktywizacja osób bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo.	78